

KONSOLIDEERIMISGRUPI MAJANDUSAASTA ARUANNE

01.01.2017 - 31.12.2017

TÕRVA LINNAVALITSUS

Aadress:	Kevade 1 68605 TÕRVA
Reg.kood	75005699
Telefon:	372 76 65 310
Elektronpost	torva@torva.ee
Interneti kodulehekül	http://torva.kovtp.ee
Tegevjuht	Vallavanem Maido Ruusmann
Audiitor	Assertum Audit OÜ

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
Vallavanema pöördumine.....	3
Konsolideerimisgrupi koosseis.....	5
Konsolideerimisgrupi peamised finantsnäitajad	6
Ülevaade majanduskeskkonnast	7
Ülevaade konsolideerimisgrupi arengukava täitmisest ja arengusuundadest	9
Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste kohta	15
Ülevaade finantsriskide juhtimisest.....	16
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	17
Konsolideeritud bilanss	17
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	18
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	19
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	20
Eelarve täitmise aruanne 2017.....	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	24
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	24
Lisa 2 Raha ja selle lähendid	27
Lisa 3 Maksud, lõivud, trahvid	27
Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed	28
Lisa 5 Osalused sihtasutustes	28
Lisa 6 Osalused tütarettevõtetes	29
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	29
Lisa 8 Materiaalne põhivara	30
Lisa 9 Immateriaalne põhivara	31
Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed	31
Lisa 11 Laenukohustised	32
Lisa 12 Saadud toetused	33
Lisa 12 Saadud toetused	34
Lisa 13 Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	35
Lisa 14 Muud tegevustulud	35
Lisa 15 Antud toetused	36
Lisa 16 Tööjõukulud.....	37
Lisa 17 Muud tegevuskulud	37
Lisa 18 Seotud osapooled.....	38
Lisa 19 Tingimuslikud kohustised.....	39
Lisa 20 Aruandepäeva järgsed sündmused	40
Lisa 21 Selgitus eelarve täitmise aruande kohta	40
Lisa 22 Tõrva Linnavalitsuse konsolideerimata aruanded.....	43
ALLKIRI MAJANDUSAASTA ARUANDELE	47

TEGEVUSARUANNE

Vallavanema pöördumine

Tõrva linna, Helme valla, Hummuli valla ja Põdrala valla 2017. aasta oluliseimaks sündmuseks oli vaieldamatult 15. oktoobril toimunud kohalike omavalitsuste volikogu valimised, mille tulemusel moodustati 21. oktoobril Tõrva vald. Rohkem kui 6000 elanikuga 600km² omavalitsus on üks kolmest Valgamaa vallast ning osa ajaloolisest Mulgimaa kultuuriruumist.

Tõrva-Helme piirkonna omavalitsuste ühinemine oli pikaajaline protsess, mis tipnes 21. juunil 2016 Tõrvas toimunud piirkonna kõikide omavalitsuste volikogude ühiskoosolekuga, kus allkirjastati pidulikult ühinemisleping ja otsustati, et loodava omavalitsuse nimeks saab Tõrva vald.

Ühinemislepingu sõlmimisele eelnes pingeline periood, mille käigus said kokku nelja omavalitsuse eri valdkondade inimesed ning leppisid kokku põhimõtetes ja tegemistes, mis kajastuvad omavalitsuste ühinemislepingutes. Töö jätkub ka peale 1. jaanuarit 2018 ehk vaja on uusi kordasid, tegevuspõhimõtteid ja arengusuundi.

Olulised on inimesed ja nende tegemised!

15. detsembril 2017 Valgas toimunud Valgamaa tänuüritusel tunnustati maakonna tegusaimaid spordi- ja kultuurivaldkonna tegusamaid, samuti said tunnustuse tublid noored ja sotsiaal- ja terviseedenduse aktivistid ning samuti selgusid Kultuurkapitali preemiate saajad.

Maakonna parim meessportlaseks osutus Magnus Kirt, parim naissportlane U20 vanuseklassis oli Marcella Liiv ning parim meesveteran Rein Mikk. Marcella pälvis ka kultuurkapitali aastapremia lootustandva noorsportlase kategoorias.

Valga Maavalitsus tänas südamega tehtud sotsiaaltöö eest Eve Laari, Kersti Kösterit, Anne Kalmet. Tähelepanuta ei jäänud ka XII Noorte laulu- ja tantsupeol osalenud kollektiivide juhid ja abimehed. Tõrva vallast said tunnustuse osaliseks Ulvi Riitsalu, Valdeko Kalmees, Ivi Tigane, Kalle Vister, Merike Soomets, Riho Karu, Ulvi Karu, Jüri Salu, Anti Altement.

Valgamaa 2017. aasta teoks hääletas rahvas nelja-aastase Tõrva poisi Oliver Kõvaski etteasted telesaates "Väikesed hiiglased". Poiss, kes telesaatega endale suure hulga inimeste südameid võitis, pälvis tiitli veenva ülekaaluga. Tema poolt hääletas 579 Lõuna-Eesti Postimehe lugejat! Kokku osales hääletuses 2026 inimest.

Detsembris 2017 kuulutati välja ka maakonna parimad ettevõtted ja ettevõtjate edendajad. Tõrva valla ettevõtetest pälvis maakonna parima teenindustevõtte tiitli OÜ Loodusturism ja aasta uustulnuka kategooria üheks nominendiks oli Arel Wood OÜ. OÜ Loodusturism tegeleb aastaringse matkakorraldusega ja selle eestvedajaks on Imre Arro. OÜ Arel Wood valmistab Roobel freespalgist maju ja seda ettevõtet veab Elgo Üksvärav.

21. novembril selgusid Valgas maakonna tublimad kodanikuühendused. Tõrva valla mittetulundusühendustest pälvisid tunnustuse MTÜ Mäe Koda ja MTÜ LC Tõrva Mari. Väärt kodupaiga konkursil osalesid ka Taagepera küla ja MTÜ Mulgi Mekk.

Tõrva on üks väheseid väikelinnu Eestis, kus on säilinud päästeameti kohalolek. Seda enam on rõõm tõdeda, et Tõrva päästeametnikud on tasemel. Nii pälvis märtsis Tõrva Päästekomando pealik Alor Kasepõld Päästeameti aumärgi. Nimelt oli Kasepõld oma vanuseklassi parim ja üldarvestuses kolmas 2016. aasta juunis toimunud Euroopa tuletõrjespordi meistrivõistlustel. Samuti on Kasepõld aastaid edukalt esinenud eestimaisel Pritsumeeste võistlustel.

Tõrvas saab hea hariduse!

Hea on tõdeda, et Tõrva Gümnaasium, selle õpetajad ja õpilased on läbi aastate olnud heal tasemel nii õppetöö, õppimise kui ka huvide ja hobide osas.

Nii pälvis näiteks 2017. aasta õpilasteleutajate riiklikul konkursil preemia Tõrva Gümnaasiumi õpilane Maria-Helene Lüüs töö „Geniaalne tordiplaat“ eest. Maria-Helena mõtles välja tordialuse, millele märgitud erivärviliste joonte abil saab tordi jaotada võrdseteks osadeks vastavalt sellele, mitu sõõjat on. Joonte otsad ulatuvad tordi serva alt välja ja eri värvi otste juurde kirjutatud number näitab, mitmeks tükiks tort jaguneb, kui selle joone järgi lõigata.

Juulis 2017 osales aga Tõrva Gümnaasiumi õpilane Taido Purason Tais toimunud keemiaolümpiaadil ning naasis Aasiast pronksmedaliga. Kokku osales olümpiaadil 297 õpilast 76 riigist.

Piirkonna areng on silmaga näha!

Augustis 2017 sõlmiti Tõrva Linnavalitsuse poolt leping Tõrva linna keskväljaku rekonstrueerimiseks. Väljaku pidulik avamine toimus 24. veebruaril, Eesti Vabariigi 100. sünnipäeval! Tegemist on mitte ainult Tõrva linna, vaid kogu Tõrva piirkonna ühe olulisema taristuprojektiga, kuna Tõrva on piirkonna tõmbe- ja ühistranspordikeskuseks. Tööde käigus rekonstrueeriti täielikult Tõrva keskväljak ning sinna ehitatati uus bussijaama hoone. Samuti avatati vaade ja ligipääs Veskijärvele ning rajati paisjärve äärde linna sümbolehitusena tõrvaahi. Tõrva keskväljaku rekonstrueerimist rahastatati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ vahenditest. Projekti kogumaksumuseks kujunes rohkem kui 2,3 mln eurot, millest Euroopa Liidu toetus moodustas 1,2 mln eurot.

Vabariigi Presidendi poolt ellu kutsutud kodukaunistamise konkursil „Eesti kaunis kodu 2017“ tunnustati juulis 2017 Eesti Olümpiakomitee eestvedamisel parimaid tervisespordirajatisi, milleks tänavu nimetati Tõrva terviserajad, mida hooldab vabatahtlikkuse korras Tõrva Spordiselts.

Sport on au sees!

Tõrva piirkond on läbi aegade olnud tuntud sportlike inimeste ja toredate spordiürituste kaudu. Piirkonna tervisespordihooja avas traditsiooniliselt 1. jaanuari matk Tõrva terviseradadel, mida korraldas Tõrva Spordiselts.

Veebruaris avati Tõrva Gümnaasiumi algklasside majas Valgamaa esimene siseterviserada Juku (J)algrada, mis kulgeb läbi koolimaja kolme korruse ja sisaldab erinevaid tegeluspunkte. Rajal saab näiteks hüpata keksu, kõndida/hüpata mahatõmmatud joont pidi, täpsust visata või isegi heliredelit tundma õppida. Rajale lisavad omanäolisust erinevad innustavad laused ja virgutavad mõtted.

Üheks Lõuna-Eesti suurimaks mäluspordiürituseks on kujunenud Tõrva mälumänguturniir, mis 2017. aastal toimus XII korda ja millest võttis osa kokku 22 võistkonda pea 100 mälumänguhuvilisega.

Imetusväärne on jälgida spordiklubi Viraaž ja selle eestvedaja Viljo Graudingu tegemisi noorte spordi juurde toomisel, seal hoidmisel ja tulemuste saavutamisel. Nii näiteks võitis Viraaži klubi juulis 2017 Rakveres toimunud Eesti noorte meistrivõistlustelt kergejõustikus kokku viis medalit. Noorsoo U-23 vanuseklassi odaviske võitjaks tuli Mirell Luik ja juunioride U-20 odaviske kulla võitis Marcella Liiv. Kaks medalit võitis Katre Marit Liiv, kes sai hõbemedali tüdrukute U-16 kettaheites ja pronksi odaviskes. Tüdrukute U-16 vasaraheites võitis pronksmedali Brit Marii Veri.

Kultuur on meie endi teha

Iga aasta 12. jaanuaril on Tõrvas välja kuulutatud Mari Kulli nimelise kultuuripreemia laureaat, kelleks 2017. aastal osutus Tõrva Gümnaasiumi õpetaja ja kultuuriaktivist Valdeko Kalamees. Valdeko Kalamees töötab Tõrva Gümnaasiumis IT-spetsialistina alates 1991. aastast. Põhitöö kõrvalt on ta võtnud oma südameasjaks rahvakultuuri edendamise. Väga palju on ta energiat kulutanud just rahvatantsule.

Tõrva piirkonna rahvakultuurialaseks suursündmuseks oli 27. mail Tõrvas toimunud maakondlik laulu- ja tantsupidu, mille üldjuhtideks olid Valdeko Kalamees, Imbi Umbleja ja Ulvi Riitsalu. Peol osales 83 kollektiivi 1250 osalejaga. Külalisesinejatena olid kohal võimlemisklubi Janika ja tantsurühma Rannu Kati Tartumaalt. Tantsurühmad Suiste Säbulise ja Tantsutosin Viljandimaalt ning tantsuansambel Sõprus Tallinnast.

17. juunil avati suvituslinn Tõrva 80 juubeliaasta rannahooaeg Vanamõisa rannas terve päeva väldanud pidustustega. Kui 1926. aastal anti Tõrva alevile linnaõigused, siis juba 1937 sai linn väärrika nime –suvituslinn.

Kümnendat korda toimus ka üks Eesti omapärasemaid popkultuuriüritusi Tõrva Loits, mis täpsemalt rääkis maailma loomisest ja kus astusid kuulajate-vaatajate ette Ewert and the Two Dragons, Mahavok ja NOËP. Tõrva Loits oli traditsioonilise Tõrva Tule-Päevade kulminatsiooniks.

Kuigi Tõrva on tuntud suvituspiirkonnana, siis jätkub siin kultuurialast tegevust ka hooajavälisel ajal. Oma teadatuntud tasemel on Tõrva Kirik-Kammersaal, mille väsimatu eestvedaja Ilmar Kõverik kutsub piirkonna kultuuritemplisse aastaringselt esinema kõrgkultuuri viljelevaid üksikisikuid ja kollektiive nii Eestist kui raja tagant. Omaette nähtuseks on kujunemas Tõrva Dokfest, mis 2017. aastal toimus juba neljandat korda ning mille põnevast programmist võttis osa kokku üle 500 inimese.

Sõbrad on olulised!

Septembris külastasid Tõrva piirkonda delegatsioonid Lazdijaist Leedust, Lukowist Poolast, Baranivkast Ukrainast, Hemsedalist Norrast ja Essungast Rootsist. Mitmepäevase kokkusaamise käigus tutvustati uut Tõrva valda ning sõlmiti ametlikud sõpruslepingud Lazdijai ja Baranivka omavalitsustega.

Maido Ruusmann
Vallavanem

Konsolideerimisgrupi koosseis

Konsolideerimisgruppi kuuluvad Tõrva Linnavalitsus, OÜ Tõrva Tervisekeskus, OÜ Tõrva Veejõud ja SA Tõrva Haigla.

A Konsolideeriva üksuse struktuur

Allüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv majandusaastal	Töötasude kogusumma majandusaastal eurodes
TÕRVA LINNAVALITSUS KOKKU	166	1 757 057
Linnavalitsus	13	268 636
Linnavalitsuse hallatavad allasutused:		
Tõrva Gümnaasium	64	707 786
Lasteaiad (2)	43	380 009
Muusikakool	11	111 366
Kultuurimaja	6	50 014
Tõrva Avatud Noortekeskus	3	27 755
Raamatukogud (2)	3	25 878
Tõrva Linnahoolduse Asutus	15	110 311
Tõrva Linna Sotsiaaliamet	8	75 302

B Konsolideeritud üksused

Allüksuse nimetus	Tõrva LV osaluse määr (%)	Töötajate keskmine arv (taandatud täiskohale)	Töötasude kogusumma majandusaastal eurodes
OÜ Tõrva Tervisekeskus	100	4	63 548
SA Tõrva Haigla	49	17	187 721
OÜ Tõrva Veejõud	90	6	67 509

Konsolideerimisgrupi tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestati aruandeaastal tasusid järgmiselt:

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv	Tasude kogusumma majandusaastal eurodes
Volikogu liikmed (arv)	15	33 807
Linnavalitsuse liikmed	5	123 330*
Asutuse juhid (juhatuse liikmed)	2	36 689**

* Linnavalitsuse liikmete tasude kogusumma kajastub ka tabeli A osa summades

** Asutuse juhtide (juhatuse liige) tasud kajastuvad ka tabeli B osa summades

Seoses valdade ühinemisega 2017.a. maksti volikogu esimehele hüvitist (KOKS § 54¹).

OÜ Tõrva Veejõud nõukogu liikmetele on makstud tasu 2017.a. 1 040 eurot.

OÜ Tõrva Tervisekeskuse nõukogu liikmetele on makstud tasu 2017.a. 780 eurot.

SA Tõrva Haigla nõukogu liikmetele on makstud tasu 2017.a. 1 300 eurot.

Konsolideerimisgrupi peamised finantsnäitajad

(tuh.eurot)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Bilansi näitajad						
Varad aasta lõpus	17 452	15 975	15 655	15 978	17 052	9 698
Kohustised aasta lõpus	3 641	2 161	1 875	1 943	2 758	1 741
Netovara aasta lõpus	13 811	13 814	13 780	14 035	14 294	7 957
Tulemiaruaude näitajad						
Tegevustulud	6 497	5 812	5 220	4 823	10 471	4 607
Tegevuskulud	6 486	5 883	5 458	5 068	4 121	3 804
Tulem	18	-79	-256	-266	6 636	794
Muud näitajad						
Põhivarainvesteringute maht	1 353	650	232	98	7 265	1 611
Likviidsus (likviidsed varad/lühiajalised kohustised)	0,62	1,36	1,06	1,09	0,29	0,41
Lühiajaline maksevõime (käibevara/lühiajalised kohustised)	1,02	1,85	1,53	1,54	1,15	0,80
Kohustuste osakaal varadest	21%	14%	12%	12%	16%	18%
Laenukohustuste osakaal varadest	10%	10%	8%	9%	9%	7%
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideeritud näitajate alusel						
Põhitegevuse tulem*	412	297	393	251	178	107
Netovõlakoormus (võlakohustus-likviidsed varad)	373	561	647	417	1 182	583
Netovõlakoormuse ülemmäär**	3 500	3 341	3 113	2 504	2 125	1 975
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideerimata näitajate alusel						
Põhitegevuse tulem*	373	265	222	110	195	108
Netovõlakoormus (võlakohustused-likviidsed varad)	1 094	911	697	644	862	307
Netovõlakoormuse ülemmäär**	2 439	2 148	2 007	1 824	1 770	1 662

*Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe (ei tohi olla negatiivne)

** Netovõlakoormuse ülemmäär – kas väiksem kui 6-kordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe või 60% põhitegevuse tuludest (valitud variantidest suurem näitaja).

Ülevaade majanduskeskkonnast

Näitaja	Viimane avaldatud vaatlusperiood	Väärtus	Muutus võrreldes eelmise perioodiga, %	Muutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, %
Rahvaarv	1. jaanuar 2018	1 318 705	0,2	
	1. jaanuar 2017	1 317 797		
Keskmine brutokuupalk	2017	1 221 eurot	6,5	
	2016	1 146 eurot	7,6	
	Detsember 2017	1 330 eurot	6,3	6,6
	Detsember 2016	1 248 eurot	7,8	7,6
Töötuse määr, %	2017	5,8		
	IV kvartal 2017	5,3		
Tarbijahinnaindeksi muutus, %	2017		3,4	
	2016		0,1	
Ehitushinnaindeksi muutus, %	2017		1,5	
	2016		-0,8	
Tööstustoodangu mahuindeksi muutus, %	2017		7,7	
	2016		2,4	
SKP jooksevhindades	2017	23 002 mln eurot		
	2016	20 916 mln eurot		

2017. aastal oli SKP jooksevhindades 23 miljardit eurot.

2017. aastal oli Eesti majanduskasv viie aasta kiireim. Enamikku valdkondi haaravasse kasvu panustasid enim ehituse, info ja side valdkond ning kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus. Aasta jooksul suurenes järk- järgult ka töötleva tööstuse panus majanduskasvu. Aasta kokkuvõttes ükski tegevusala majanduskasvu märgatavalt ei pidurdanud. Ka alates 2016. aasta teisest kvartalist majanduskasvu pidurdanud põllumajandus hakkas aasta teises pooles suurenema. Samal ajal oli aasta teises pooles peamine majanduskasvu aeglustaja kaubandus, mis 2016. aastal oli majanduskasvu eestvedaja.

Programmeerimise ja tarkvaraarenduse toel jätkus tugev kasv info ja side tegevusalal, mille lisandväärtus suurenes 2017. aastal 15,6%. Peaaegu sama kiirelt (13,9%) suurenes lisandväärtus ka kutse-, teadus- ja tehnikaalases tegevuses. Eesti majanduse suurima tegevusala ehk töötleva tööstuse lisandväärtus kasvas vaatamata tagasihoidlikule II kvartalile viimase kolme aasta kiireimas tempos – 3,9%. Aasta teises pooles langusele pöördunud kaubanduse tegevusala lisandväärtus suurenes aasta kokkuvõttes vaid 1,8%.

Varasematel aastatel jõudsalt suurenenud neto-tootemaksud jäid 2017. aastal võrreldes eelnenud aastaga peaaegu samale tasemele. Kuigi jooksevhinnas suurenesid need maksulaekumiste kasvu toel 5,4%, siis hinnamõjusid arvesse võttes oli kasv 0,1%.

Vaatamata tagasihoidlikule kasvule aasta keskel suurenes kaupade ja teenuste eksport 2017. aastal 2,9%. Eelkõige andis sellesse märgatava osa teenuste ekspordi endiselt tugev kasv,

mis jõudis lõppenud aastal 6,2%-ni. Enim mõjutasid seda transpordi- ja arvutiteenuste eksport. Kaupade eksporti pidurdas enim elektroonikaseadmete väljaveo vähenemine. Kaupade ja teenuste import suurenes 3,5%. Peamiselt mõjutas seda mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste sissevedu. Netoeksport küündis 2017. aastal 980 miljoni euroni, mis teeb 4,3% SKP-st. See on viimase kuue aasta kõrgeim tase.

Sisemajanduse nõudluse kasv kiirenes teist aastat järjest ja jõudis 4,2%-ni. Sisenõudluse eestvedaja oli eelnenud kolmel aastal languses olnud investeeringud, mis suurenesid 13,1%. Võrreldes 2016. aastaga kasvasid investeeringud pea igas sektoris ja valdkonnas. SKP kasvu andis enim valitsemissektori investeeringute kasv masinatesse ja seadmetesse (0,4%) ning valitsemissektori (0,5%) ja mittefinantssektori (0,4%) investeeringute kasv muudesse ehitistesse ja struktuuridesse. Eratarbimine suurenes 2017. aastal 2,0%. Valitsemissektori lõpptarbimiskulutused suurenesid Euroopa Liidu eesistumise toel 0,8%.

SKP kasv ületas 2017. aastal teist aastat järjest töötatud tundide ja hõivatute arvu kasvu. Sellest tulenevalt suurenes tootlikkus töötatud tunni kohta 1,9% ja hõivatatu kohta 2,1%. Kuigi jooksevhinnas näitasid tööjõukulud mõningast kasvu aeglustumist, suurenes tööjõu ühikukulu siiski 3,6%.

Allikas: Statistikaamet

Ülevaade konsolideerimisgrupi arengukava täitmisest ja arengusuundadest

Valitsemine

Tõrva Linnavalitsuse põhiülesandeks oli juhtida ja korraldada kohalikku elu. Eesmärgiks avatud ja efektiivselt toimiv linnajuhtimine.

Tõrva Linnavalitus haldusüksusena tegutses kuni 31.12.2017.a.

Tõrva linna, Helme valla, Hummuli valla ja Põdrala valla volikogud allkirjastasid 21.juunil 2016 vabatahtliku ühinemise lepingu. Ühinemise tulemusel tekkis 2017.a. kohalike omavalitsuste volikogude valimiste järgselt 600 m2 omavalitsus Tõrva vald, kus elab ligikaudu 6500 elanikku.

Linna majandus ja üldmajanduslikud projektid

Infrastruktuuri valdkonna eesmärk on valiteetne, kaasaegne, keskkonnanõuetele vastav ja ettevõtlust toetav tehniline infrastruktuur. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- teedevõrgu arendamine ja teedehoiu taseme parandamine;
- sadevete kogumine ja vajalike torustike ning restkaevude ja äravoolude ehitamine;
- linna territooriumil asuvate tehnovõrkude inventeerimine ja kaardistamine;
- tänavavalgustusvõrgu laiendamine ja olemasoleva tänavavalgustuse rekonstrueerimine;
- vee- ja kanalisatsiooni arengukava elluviimise jätkamine;
- keskväljaku rekonstrueerimine;
- kruusakattega tänavatele mustkatte paigaldamise jätkamine;
- olemasolevate asfaltkattega tänavate rekonstrueerimine.

Teede remont

2017. aastal tehti tänavatel mitmesuguseid ehitus- ja remonditöid. Kevadel remonditi kõik asfaldiaugud. Viisime läbi hanke tänavate pindamiseks. Edukaks pakkujaks osutus ÜLE OÜ summas 44 653 eurot. Tolmuvabad kõvakatted said järgmised tänavad: Riiska, Kitsas, Luha, Jaani, Võlli, Tammiku, Pärna, Nurme, osaliselt Kalmistu, Aasa, Keisripalu, osaliselt Tikste, Pargi, Õhne, Kuusiku ja osaliselt Puiestee tänav.

Keskväljaku arhitektuurivõistlus ja rekonstrueerimine

Võistlus korraldati EV 100 arhitektuuriprogrammi "Hea avalik ruum" raames ja valmimine seotakse Eesti Vabariik 100 juubeliprogrammiga. Eesti Arhitektide Liidu kureeritava projekti raames rajatakse või rekonstrueeritakse Eesti suuremates linnades ja tõmbekeskustes kuni 15 avalikku linnaruumi ala, millel tekib konkreetne avaliku kasutuse funktsioon.

Ideekonkursi eesmärk oli linnaruumi arhitektuurse eskiisprojekti saamine. Võistlus korraldati ruumilise lahenduse leidmiseks Tõrva linna keskväljakule, Nooruse pargile ja Tõrva Vesikijärve puhkealale ning nimetatud alasid ümbritsevatele linnaruumidele eesmärgiga koostada lahenduse alusel ehitusprojekt.

Hankega alustati 2014. aasta lõpus. Ideekavandi esitamise tähtajaks oli 26.01.2015 ja selleks ajaks laekus 8 ideekavandit. Märtsis 2015 kinnitati arhitektuurivõistluse tulemused. Võitjaks osutus töö „Mulgi kuurort“ (teostaja Novarc Group AS /Arhitekt Must OÜ). Ideekonkursi võitjatega asuti läbirääkimistesse teenuste hankelepingu sõlmimiseks. Teenuse hankeleping sõlmiti ideekonkursi võitjatega väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetluse alusel. Seejärel algas projekteerimine. Eelprojekt valmis 2016. aasta kevadel. 2016 aasta kulus projekteerimisele. Keskväljaku tööprojekt valmis 2016 aasta lõpuks. Seejärel tellisime projektile ekspertiisi. Parima pakkumuse ekspertiisi koostamiseks tegi BCM Konsultandid summaga 6 360 eurot koos käibemaksuga. Projekt parandati vastavalt ekspertiisi tulemustele ja ehitushankega

alustasime märtsis. Ehitusleping sõlmiti 25.august ja peale seda alustati töödega. Kokku leppisime Elektrilevi esindajatega Tõrva keskväljaku alajaama omandamise. Elektrilevi rekonstrueerib keskväljaku kaablid ja paigaldab uued alajaamad. Ühe uue alajaama asukoht muutub keskväljakult Veski tn 5 kinnistule. Seoses sellega lammutame alajaama ja saame ellu viia keskväljaku projekti. Alajaama asemele tuleb osaliselt haljastus ja mänguplats

Vee- ja kanalisatsiooniteenusest

OÜ Tõrva Veejõud 2017.a. olulisemad eesmärgid olid Tõrva linna ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga liitunud tarbijatele kvaliteetse vee- ja kanalisatsiooniteenuse säilitamine ning veel liitumata tarbijatele vee- ja kanalisatsioonisüsteemidega liitumise tagamine. Samuti tegeleti tarbijate veearvestite taatluskehtivusaja kontrollimise, väljavahetamise ja mõõtevahendite taatlemisega. 2017.a. üheks tähtsamaks tegevuseks oli Põdrala valla territooriumil VK majanduse käivitamine ja haldamine, kus riigihanke toel sai 2016.a lõpuks rekonstrueeritud ja ehitatud Riidaja küla ja kooli reoveepuhastid. Teiseks 2017.a oluliseks tegevuseks oli saada ÜF fondist toetusrahastus Tõrva linna Riiska linnaosa vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimiseks, mis on täiesti amortiseerunud ja vajavad kiiret remonti. KIK SA rahaldas rahastustaotluse juulis 2017.a. ning ehitushange ehitaja leidmiseks viidi läbi august- september. Ehitushanke võitis Mihkel X OÜ, peale mida sõlmiti leping ning algasid projekteerimistööd. Rahastustoetuse suuruseks on 508 873 erot, millest riigipoolne toetus 85% ehk 432 542 eurot ja omaosalus 15% ehk 76 331 eurot

Linnaruumi- ja elamumajandusvaldkonna eesmärk on otstarbekalt planeeritud ja kasutatud linnaruum, mitmekesised eluasemevaliku võimalused lähtuvalt linna ajaloolistest ja kultuurilistest väärtustest. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- maade munitsipaliseerimise jätkamine;
- vajalike detailplaneeringute algatamine ja koostamine;
- linnale kuuluvate elamute ja hoonete rekonstrueerimine;
- tootmisalade võimalikult kompaktne väljaarendamine, arvestades linna elamu- ja puhkepiirkondade laiendamise ja keskkonnaväärtuse säilitamise vajadusi;
- miljööväärtuslike piirkondade eristamine linnas ja nende iseloomulike pinnavormide, ehitiste arhitektuurilahenduste, tänavavõrgustiku, haljastuse ja muude väärtuste säilitamine;
- liikluskeemide korrastamine ja parkimise lahendamine.

Valga 5,7 parkla

2017.a. Kevadel valmis Valga tn 5, 7 parkla tehniline projekt. Antud projekt on annab juurde parkimiskohti kesklinnas ja leevendab liiklust keskväljakul. Ellu viiakse projekt tulevikus kui selgud rahastamine.

Vanamõisa järve sildade remonttööd 2017.a.

Vanamõisa järve sillad olid väga lagunened ja kohati lausa ohtlikud. Projekti raames said kõik sillad rekonstrueeritud. Korraldasime hanke, parima pakkumuse esitas Valmap Grupp AS summas 29 963 eurot (koos km-ga). Mai lõpuks olid tööd valmis.

Bussiootepaviljon

Riiska linnaosa bussipeatus vajas varjualust. Viisime läbi hanke, kolm pakkumist. Parim pakkuja ParkDisain OÜ summaga 8692 eurot. Paviljon sai paigaldatud 2017.

Keskkonnavaldkonna eesmärk on saastevaba looduskeskkond, puhtad veekogud, heakorrastatud haljas- ja puhkealad.

Selle saavutamise peamised vahendid on:

- keskkonnakvaliteeti (sh Tõrva veekogude) iseloomustavate uuringute korraldamine ja andmete kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine;
- Õhne jõe valgala korrastamine (arengukava väljatöötamine, jõe puhastamine jm);
- linna veekogude reostuse piiramine, saneerimiskavade väljatöötamine;
- aktiivne keskkonnakaitsealane koostöö naaberregioonidega, piireületavate keskkonnamõjude kaardistamine ning keskkonnakahjustuste vältimine ja ennetamine;
- potentsiaalsete reostusallikate arvu viimine miinimumini;
- linna jäätmemajanduse arendamine;
- Helme, Põdrala ja Tõrva ühisjäätmejaama arendamine;
- parkide ja parkmetsade arengu- ja hoolduskava rakendamine;
- Looduskaitsealuse Tõrva Gümnaasiumi pargi korrastamine, rekonstrueerimine ja infrastruktuuri rajamine ning pargi arengu- ja hoolduskava elluviimise rakendamine.

Haridus, sport, vaba aeg, sotsiaalne kaitse

Haridusvaldkonna eesmärk on Tõrva linn kui piirkonna mitmekülgset ja kvaliteetset alus-, põhi- ja keskkaridust võimaldav hariduskeskus. Hariduse võimalused on atraktiivsed ka väljaspool lähipiirkonda. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- Tõrva Gümnaasiumi olemasoleva hoone ja ümbruse rekonstrueerimise jätkamine;
- koolide infotehnoloogilise potentsiaali tõstmine, õpetajate arendamine, infotehnoloogia ja interneti võimaluste kasutamine erinevate õppeainete omandamise käigus;
- õpilaste osalusel uute atraktiivsete õppesuundade väljatöötamine Tõrva Gümnaasiumis;
- keskkonnahariduse arendamine; keskkonnaalase õppetegevuse arendamine ja toetamine;
- õpilaskodu ja ujula rajamine Tõrva Gümnaasiumi juurde;
- Tõrva Gümnaasiumi staadioni rekonstrueerimine.

Tõrva Gümnaasium

Piirkonna ühine suurim haridusasutus, Tõrva Gümnaasium, tähistas 2017. aasta novembris kooli 100. juubelisünnipäeva ning selle raames toimus juba terve aasta vältel mitmeid eripalgelisi üritusi ja anti välja ka mälestuseraamat vilistlaste nimekirjadega. Aasta alguses avati Tõrva Gümnaasiumi algklasside majas ka Valgamaa esimene siseterviserada Juku (J)algrada. Kooli juubel pälvis novembris toimunud suure vilistlaste peoga. Ka Tõrvas varasemalt tegutsenud Patküla kooli 250. aastapäeva tähistati sel aastal piduliku kontsert-aktusega.

Lasteaed Tõrvalill

2017.a. viidi läbi hange lasteaia Tõrvalill juurde kõnnitee ehitus. Parim pakkuja Venso Ehitus OÜ summas 12436 (summa km-ga). Paigaldus teostati 2017.a. sügisel. Selle projektiga said kõik Tõrvalille kõnniteed kivikatte.

Spordivaldkonna eesmärk on mitmekesised ja kaasaja nõuetele vastavad tingimused vaba aja veetmiseks ning spordiga tegelemiseks. Tõrva tuntuse ja maine tõstmine läbi mitmekülgse sporditegevuse. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- Iseseisvat treenimist võimaldavate sportimisalade loomine välikeskkonda, sh. välitreenažöörid;
- uute mänguväljakute rajamine ja olemasolevate parendamine ja uuendamine;
- Tõrva Spordihoone rekonstrueerimise jätkamine;
- spordiorganisatsioonide materiaalse ja tehnoloogilise baasi täiendamine ja parendamine;
- spordiorganisatsioonide tegevuse toetamine;
- traditsiooniliste spordisündmuste korraldamine.

Kultuurivaldkonna eesmärk ja saavutamise vahendid on mitmekesised ja kaasaja nõuetele vastavad vaba aja veetmise, kultuurilise isetegevuse ja seltsielu võimalused. Tõrva linna tuntuse ja maine tõstmine läbi kultuurilise tegevuse. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- Jätkuv mulgi kultuuri, keele ja meele edendamine;
- Tõrva linna kinotraditsioonide jätkamine ja kino näitamiseks vajaliku inventari soetamine;
- multifunktsionaalse vabaajakeskuse rajamine Tõrva kinohoonesse;
- kultuuriorganisatsioonide materiaalse ja tehnoloogilise baasi täiendamine ja parendamine;
- kultuuriorganisatsioonide tegevuse toetamine.

Kultuur ja sport

2017. aastal möödus 80 aastat sellest, kui Tõrva linnale omistati Vabariigi Valitsuse poolt ametlikult suvituslinna tiitel. Aasta vältel tähistati seda sündmust mitmete üritustega. Nt toimus Vanamõisa järve ääres rannahooaja avamine koos moeshow ja välikinoga ning korraldati ka Tõrva I Saunafest. Tõrvas juba kolmandat aastat korraldatav kaasava eelarve hääletus oli 2017. aastal pühendatud just suvituslinna tiitlile mõeldes ning hääletuse võitnud ettepanek Vanamõisa järve rannaala atraktiivsuse tõstmiseks sisaldas randa erineva rannainventari soetamist. Ka Vanamõisa järve sillad ja hüppetorn läbisid ulatuslikud parandustööd. Juuli lõpus sai toimuma kümnes ja sedakorda viimane piirkonna suursündmus Tõrva Loits. Rohkelt põnevust pakkuvaid üritusi oli ka samal ajal toimunud festivalil Tõrva Tule-Päevad 2017. Loodusharidus- ja kultuuripäevad „Las jääda ükski mets“ peeti seekord augustikuus, aga olid sama sisutihedad ja põnevad nagu alati. Maikuus pidasid Tõrvas pidu ka mulgid, nimelt peeti linnas Eesti Kultuuriseltside Ühenduse ja Mulkide Seltsi kevadpidu „Ikka üheskoos“. Ka Valgamaa laulu- ja tantsupidu toimus 2017. aastal Tõrvas gümnaasiumi staadionil. Linn soetas tänu Leader meetme toetusele mobiilse lava, tänu millele suurenes oluliselt võimekus korraldada kvaliteetsemaid kultuuriüritusi piirkonna erinevaid paigus.

Koostöös MTÜ Tõrva Kinosõprade Seltsiga toimetab igakuiselt edasi Tõrva kino „Koit“ ning Tõrva kino sai 2017. aastal Leader meetmest toetust kino oluliseks arendamiseks: õhksoojuspumpade soetamiseks, istmete uuendamiseks, interneti rajamiseks. Neljandat korda sai kinos toimuma ka Kagu-Eestis ainulaadne Tõrva dokumentaalfilmide festival, mida korraldab MTÜ Rabarebased.

Kõik traditsioonilised ning ka uued ja huvitavad spordivõistlused viidi läbi 2017. aastal koostöös MTÜ-ga Tõrva Spordiselts. Uute üritustena viidi läbi näiteks heategevuslikud järvejooksud, tänu millele sai soetatud Vanamõisa järve äärde lastele atraktsioon. Jätkusid ka populaarsed ja oodatud traditsioonilised üritused nagu „Otsi sõnu“ matkad, Tõrva-Helme kergejõustikupäev olümpialastega, III Tõrva Rattaöö jne. Tänu aktiivsele liiklusohutuslaste ürituste ja tegevuste korraldamisele pälvis Tõrva Linnavalitsus ka Maanteeametilt Liiklusohutuse üleriikliku kohaliku

omavalitsuse auhinna. Konkursi „Kaunis kodu“ raames tunnistati Eesti parimaks tervisespordirajatiseks just Tõrva terviserajad. 2017. aasta oli edukas ka mitmete Tõrvast pärit sportlastele nagu odaviskajad Tanel Laanmäe, Magnus Kirt, Mirell Luik, Marcella Liiv, autosportlane Karl Martin Volver, iluvõimlejad Rose-Marie Riitsalu, Grete-Lisette Gulbis, Mirell Suur jne.

Ka Tõrva aktiivne kogukond lõi tublilt kaasa Tõrva arengus, näiteks LC Tõrva Mari klubi naised rajasid Leader meetme toetuse abil Riiska järve äärde laste mänguala ning kohalikud entusiastid korraldasid ka mitmeid väga populaarseid aiakontserte.

Turism

Tõrva piirkonna turismialase töö juhtimise ja korraldamisega tegeleb hetkel Tõrva turismiinfopunkt (kõrtsihoones), mille tööd juhib Valgamaa Arenguagentuur. Koostöös MTÜga Christine Gild on samas avatud ka käsitööpood.

Linna kodulehel olevat informatsiooni uuendatakse igapäevaselt ja linna allasutused on aktiivsed päevakohast infot kodulehele saatma. Linna kodulehte on hakatud külastama järjest rohkem ja oluliselt on suurenenud Tõrva linna Facebooki lehekülje külastatavus.

Nii traditsiooniliste kui ka uute ürituste reklaamimisel on aktiivselt kasutatud „Tõrva – Suvituslinn aastast 1937“ logo. Linnavalitsus töötab pidevalt välja uusi meeneid ja nii oli 2017. aastal Tõrva linna tutvustavate meenetena jagada nii Tõrva piltidega kaelussalle, tõrvaseepe, erikujundusega šokolaade, suvituslinna logoga helkureid ja pastakaid, rannakäterätte jne.

Noorsootöövaldkonna eesmärk on Tõrva linnas on aktiivselt tegutsevad noored, kes väärtustavad oma kodukohta ja löövad varakult kaasa linna elu edendamises. Tõrva linn on noortele elamiseks sõbralik paik. Linnas jätkub tegevust noortele nii nädala sees kui ka nädalavahetuseti. Selle saavutamise peamised vahendid on:

- Tõrva Noortevolikogu tegevus on aktiivne ja jätkusuutlik. Toimuvad korralised valimised ning kandideerijate arv ja valimisprotsent kasvab;
- Tõrva Noortevolikogu ning Tõrva Gümnaasiumi õpilasesindust kaasatakse noorsootööd puudutavate otsuste langetamisesse;
- Tõrva Avatud Noortekeskuse tegevusi arendatakse võimalusel ka täiskasvanud noortele ning kaalutakse keskus avada ka nädalavahetustel;
- korraldatakse traditsioonilisi noorte üritusi, algatatakse uusi huvitegevusringe, korraldatakse koolitusi, kirjutatakse ja osaletakse erinevates projektides.

Noorsootöö

Omavalitsus jätkab koos Tõrva Avatud Noortekeskusega osalemist KOV koostöögruppide tegevussuunas, mille eesmärk on laiendada noorsootöös osalemise võimalusi ja suurendada noorte kaasatust noorsootöösse piirkondlikul tasandil. Ümbritsevate valdadega ühiselt koostatud tegevuskava alusel arendatakse olemasolevaid noorsootöö teenuseid, luuakse uusi ja laiendatakse noorsootöös osalemise võimalusi erinevate teenuste kaudu. Näiteks on 2017. aastal käivitunud noori enim huvitanud JJ-Street tantsuklubi ja taekwondo treeningud ning bändiring, toimus suur ülevallaline rahvusvahelise noortepäeva tähistamine, täiendati disc-golfi rada, soetati noortekeskusele vajalikku inventari jne. Ka käivitati huvitegevuse fond, mille abil toetatakse noori, kes soovivad osaleda huvitegevuses, mida piirkonnas harrastada ei saa. Tõrva Noortevolikogu jätkab aktiivselt tegevust ja 2017. aastal tegid noored juba ettevalmistusi oktoobris ühinenud omavalitsuste ühise noortevolikogu loomiseks. Tõrvas tegutseb endiselt nii suvel kui talvel paarinädalane noorte poolt veetav Tõrva Raadio.

Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande valdkonna eesmärk on kvaliteetne, konkurentsivõimeline ja mitmekülgset arstiabi pakkuv tervishoiuteenus, linnaelanike tervist väärtustav eluhoiak, optimaalne sotsiaalhoolekande-teenus. Selle valdkonna saavutamise peamised vahendid on:

- linna terviseprofiili tegevuskava elluviimine;
- perearstikeskuse rajamine
- Tõrva linna tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeesutuste kasutuses olevate hoonete rekonstrueerimine, meditsiinilise aparatuuri uuendamine;
- optimaalse tervishoiu- ja sotsiaalhooldusvõrgu kujundamine;

Sotsiaalne kaitse

Koduteenuste osutamise eest laekus 2017. aastal 10 293 eurot ja kulu oli 43 792 eurot. Teenust kasutas 55 inimest.

Toetust laste toitlustamiseks koolis ja lasteaias maksti summas 24 132 eurot.

Pesemis- ja saunateenuse võimalusi kasutati summas 7 509 eurot, sealhulgas Tõrva Linna Sotsiaalabiameti poolt pakutavat teenust 7 145 euro eest ning saunapileteid kompenseeriti 364 eurot.

Hoolekandeesutustele maksti hooldusteenuse osutamise eest aastas 19 519 eurot. Aasta jooksul osteti hooldusteenust 11 -le linna kodanikule, keskmiselt 191 euro eest inimese kohta kuus.

Kaks suuremat sotsiaaltoetuste liiki on toimetulekutoetus ja hooldajatoetus.

2017. aastal rahuldati toimetulekutoetuse taotlusi summas 13 128 eurot.

Hooldajatoetust maksti 42-le isikule summas 8 273 eurot, ühele puudega lapse hooldajale 150 eurot.

Tõrva linnas makstakse lapsetoetust kahes osas, pärast lapse sünni ja lapse 18-kuuseks saamisel. 2017. aastal maksti 1. osa 36-le lapsele 9 000 eurot ja 2. osa 24-le lapsele 6 000 eurot. Kokku maksti lapsetoetust 15 000 eurot.

Matusetoetust maksis linn isiku surma korral 200 eurot ja 2017. aastal väljamakstud summa oli 8 400 eurot.

Esimesse klassi astujatele maksti ranitsatoetust 30 - le lapsele kokku 3 000 eurot.

Vähekindlustatud peredele maksti toetusi summas 3 200 eurot. Toetust kütte osaliseks hüvitamiseks maksti 23-le isikule summas 2 944 eurot.

Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida makstakse allpool vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri elavatele lastega perekondadele, samuti toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest. Toetust maksti 14-le isikule summas 5 940 eurot.

Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste kohta

Konsolideerimisgruppi kuulub **OÜ Tõrva Tervisekeskus**, mille osaluse määr Tõrva linnal on 100 %.

2016.aastal oli OÜ Tõrva Tervisekeskus tulu 1 375 283 eurot (2016.aastal tulu oli 1 324 473 eurot). Seejuures 90% saadud tulust saadi teenuste eest Terviseametilt, 7% Eesti Haigekassast, 2% äriühingutelt, 1% muud.

Põhilisteks meditsiinilisteks tegevusteks 2017 aastal oli:

- kiirabiteenuse osutamine
- koolitervishoiuteenuse osutamine
- ambulatoorne hooldusravi (koduõendushooldus)
- radioloogiateenuse osutamine (röntgen ja sonograafia)

Ettevõtte tegevust mõjutavad põhilised lepingud Terviseametiga (Kiirabiteenuse osutamiseks sõlmitud teenuseleping kuni 31.12.2018)) ja Eesti Haigekassaga (ambulatoorne eriarstiabi ja õendusabi, leping kuni 30.09.2018).

2017.aastal teostati projekti „Tõrva tervisekeskuse hoone rekonstrueerimine esmatasandi tervisekeskuseks“ elluviimist. Projekti kogumaksumus on 1 040 tuh eurot, millest toetus Euroopa Regionaalarengu Fondist on 583 tuh eurot ja omafinantseering 457 tuh eurot.

Konsolideerimisgruppi kuulub **OÜ Tõrva Veejõud**, kus osaluse määr Tõrva linnal on 90% ja Põdrala vallal 10% .

Osaühingu müügitulu 2017. aastal oli 294 596 eurot (2016.a. 279 195 eurot).

2017.a. oli OÜ Tõrva Veejõud keskmine töötajate arv 6 (2016 a 6).

Osaühingu 2017.a. olulisemad eesmärgid olid Tõrva linna ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga liitunud tarbijatele kvaliteetse vee- ja kanalisatsiooniteenuse säilitamine ning veel liitumata tarbijatele vee- ja kanalisatsioonisüsteemidega liitumise tagamine. Samuti tegeleti tarbijate veearvestite taatluskehtivusaja kontrollimise, väljavahetamise ja mõõtevahendite taatlemisega.

2017.a. üheks tähtsamaks tegevuseks oli Põdrala valla territooriumil vee ja kanalisatsioonisüsteemide haldamine, kus riigihanke toel sai 2016.a.lõpuks rekonstrueeritud ja ehitatud Riidaja küla ja kooli reoveepuhastid.

Teiseks 2017.a. oluliseks tegevuseks oli saada ÜF fondist toetusrahastus Tõrva linna Riiska linnaosa vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimiseks, mis on täiesti amortiseerunud ja vajavad kiiret remonti. KIK AS rahuldab rahastustaotluse juulis 2017.a. ning ehitushange ehitaja leidmiseks viidi läbi august-september. Ehitushanke võitis Mihkel X OÜ, peale mida sõlmiti leping ning algasid projekteerimistööd.

Rahastustaotluse suuruseks on 508 872,98 eurot, millest riigipoolne toetus on 85% ehk 432 542 eurot ja omaosalu 15% ehk 76 331 eurot.

Sihtasutustest kuulub konsolideerimisgruppi **Sihtasutus Tõrva Haigla** milles Tõrva linnavalitsuse osaluse määr on 49 %.

2017. aastal olid SA Tõrva Haigla tulud kokku 405 486 eurot (aastal 2016 tulu oli 419 646 eurot), millest laekus 9% eraisikutelt, 43% Eesti Haigekassalt ja 8% omavalitsuselt.

Põhiliseks meditsiiniliseks tegevuseks 2017 aasta oli iseseisev statsionaarne õendusabi ning kõrvaltegevuseks sotsiaalteenuste osutamine (statsionaarne hooldusteenus).

Sihtasutuse tegevust mõjutavad põhiliselt lepingud Eesti Haigekassaga (ravi rahastamise leping kuni 30.09.2018), kohalike omavalitsustega ja eraisikutega.

Ülevaade finantsriskide juhtimisest

Konsolideerimisgrupi eelarve koostamise aluseks on Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus, Tõrva linna eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord. Alates 2012. aastast on finantsdistsipliini tagamise meetmeks kinnipidamine netovõlakoormuse määradest.

Finantsriskidest puudutab konsolideerimisgruppi eelkõige intressirisk ja likviidsusrisk.

Intressiriskid on seotud intressi- ja valuutakursi muutumisega. Likviidsusrisk seisneb asjaolus, et omavalitsusel ei jätku piisavalt rahalisi vahendeid kohustuste täitmiseks.

Finantsriskide maandamise aluseks on eelkõige õige eelarvepoliitika. Kassapõhise arvestuse korral on eelarve instrumendiks millega kirjeldatakse eeldatavalt toimuvate rahavoogude (tulude laekumine ja laekunud vahendite kasutamine) liikumist ning raamatupidamise ülesandeks on fikseerida toimunud rahavood.

KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Konsolideeritud bilanss**

Eurodes

	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA (VARAD)			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	1 272 401	1 011 403
Maksunõuded ja maksude ettemaksed	3	159 442	149 410
Muud nõuded ja ettemaksed	4	673 682	216 363
Käibevara kokku		2 105 525	1 377 176
Põhivara			
Kinnisvarainvesteeringud	7	72 511	76 145
Materiaalne põhivara	8	15 271 815	14 518 769
Immateriaalne põhivara	9	2 716	4 074
Põhivara kokku		15 347 042	14 598 988
AKTIVA (VARAD) KOKKU		17 452 567	15 976 164
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA)			
Lühiajalised kohustised			
Saadud maksude, lõivude ettemaksed	3	1 017	1 083
Võlad tarnijatele		1 560 174	218 880
Võlad töövõtjatele		78 214	179 006
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	10	249 648	161 363
Eraldised	10	34 479	34 479
Laenukohustised	11	143 103	148 377
Lühiajalised kohustised kokku		2 066 635	743 188
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	11	1 574 859	1 417 962
Pikaajalised kohustised kokku		1 574 859	1 417 962
KOHUSTISED KOKKU		3 641 494	2 161 150
NETOVARA			
Aruandekohuslase omanikele kuuluv netovara			
Vähemosalus		889 105	911 411
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		12 903 603	12 982 600
Aruandeaasta tulem		18 365	-78 997
NETOVARA KOKKU		13 811 073	13 815 014
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA) KOKKU		17 452 567	15 976 164

Konsolideeritud tulemiaruanne

Eurodes

		2017	2016
Tulud			
Maksutulud	3	1 771 243	1 660 807
Saadud toetused	12	2 119 394	1 572 306
Tulud kaupade ja teenuste müügist	13	2 600 629	2 558 815
Muud tegevustulud	14	5 522	20 509
Tulud kokku		6 496 788	5 812 437
Kulud			
Antud toetused	15	-292 897	-216 611
Tööjõukulud	16	-2 824 739	-2 525 897
Muud tegevuskulud	17	-2 763 939	-2 468 069
Põhivara amortisatsioon	7,8,9	-604 605	-671 459
Kulud kokku		-6 486 180	-5 882 036
Tegevustulem		10 608	-69 599
Finantstulud ja -kulud			
Intressikulud		-14 624	-14 464
Muud finantstulud		75	78
Finantstulud ja -kulud kokku		-14 549	-14 386
Vähemusosale kuuluv kahjum		22 306	4 988
Aruandeperioodi tulem		18 365	-78 997

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Eurodes

	Lisa nr	2017	2016
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		10 608	-69 599
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7;8;9	604 605	671 459
Käibemaksudulu põhivara soetuselt	17	263 255	83 590
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12	-386 144	-238 252
Kasum põhivara müügist	14	-1 000	-5 847
Kokku korrigeeritud tegevustulem		491 324	441 351
Käibevarade netomuutus		-79 179	-46 709
Kohustiste netomuutus		312 303	26 402
Kokku rahavood põhitegevusest		724 448	421 044
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest kokku	8	-598 863	-571 010
Laekunud põhivara müügist		1 000	6 580
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		10 963	199 492
Tagasikantud toetused		-13 008	0
Laekunud finantstulud		94	80
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-599 814	-364 858
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	11	300 000	400 000
Tagasi makstud laenud	11	-143 104	-136 266
Kapitalirendi tagasimaksud	11	-5 273	-8 849
Makstud intressid		-15 259	-15 852
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		136 364	239 033
Rahavood kokku		260 998	295 219
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2	1 011 403	716 184
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2	1 272 401	1 011 403
Raha ja raha ekvivalentide muutus		260 998	295 219

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

Eurodes

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejääk	Vähemusosalus	Netovara kokku
Saldo seisuga 31.12.2015	-255 568	14 035 251	0	13 779 683
2016				
Eelmise perioodi tulem	255 568	-255 568		0
Vigade korrigeerimine		7		7
Põhivara (tasuta) arvelevõtmine		3 590		3 590
Aruandeperioodi tulem	-78 997			-78 997
Vähemusosaluse arvestus		-800 680	911 411	110 731
Saldo seisuga 31.12.2016	-78 997	12 982 600	911 411	13 815 014
2017				
Eelmise perioodi tulem	78 997	-78 997		0
Aruandeperioodi tulem	18 365			18 365
Vähemusosaluse arvestus			-22 306	-22 306
Saldo seisuga 31.12.2017	18 365	12 903 603	889 105	13 811 073

Eelarve täitmise aruanne 2017

Kirje nimetus	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	3 612 122	4 054 039	4 074 841
Maksutulud	1 733 000	1 755 000	1 761 047
Füüsilise isiku tulumaks	1 713 000	1 735 000	1 739 463
Maamaks	19 000	19 000	20 828
Reklaamimaks	500	500	756
Teede ja tänavate sulgemise maks	500	500	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	551 620	563 930	569 725
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 323 091	1 730 698	1 739 424
Tasandusfond (lg 1)	382 000	383 242	383 242
Toetusfond (lg 2)	935 443	966 319	966 319
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	5 648	381 137	389 863
Muud tegevustulud	4 411	4 411	4 645
Sh laekumine vee erikasutusest	3 000	3 000	3 952
Sh saastetasud ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitis			
Sh muud eelpool nimetatata muud tegevustulud	1 411	1 411	693
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	-3 491 640	-3 891 471	-3 678 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	-265 317	-425 196	-321 644
Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	-110 933	-119 448	-97 567
Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks		-148 267	-71 791
Mittesihtotstarbelised toetused	-154 384	-157 481	-152 286
Muud tegevuskulud	-3 226 322	-3 466 275	-3 356 356
Personalikulud	-2 328 323	-2 426 573	-2 398 525
Majandamiskulud	-887 844	-983 218	-947 447
Muud kulud	-10 155	-56 484	-10 384
PÕHITEGEVUSE TULEM	120 482	162 568	396 841
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-868 801	-1 180 887	-570 840
Põhivara müük (+)	5 700	5 700	1 000
Põhivara soetus (-)	-2 079 891	-2 391 977	-561 483
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine(+)	1 220 000	1 220 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)			
Osaluste müük (+)			
Osaluste soetus (-)			
Muude aktsiate ja osade müük (+)			
Muude aktsiate ja osade soetus (-)			
Tagasilaekuvad laenud (+)			
Antavad laenud (-)			
Finantstulud (+)			
Finantstkulud (-)	-14 610	-14 610	-10 357
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-748 319	-1 018 319	-173 999
FINANTSEERIMISTEGEVUS	557 076	827 076	187 824
Kohustuste võtmine (+)	670 000	940 000	300 000
Kohustuste tasumine (-)	-112 924	-112 924	-112 176
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	-191 243	-191 243	13 825
PÕHITEGEVUSE KULUDE JA INVESTEERIMISTEGEVUSE VÄLJAMINEKUTE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI	5 699 065	6 410 982	4 362 018

Üldised valitsussektori teenused	514 876	802 984	696 099
Valla- ja linnavolikogu	28 648	41 085	46 431
Valla- ja linnavalitsus	326 324	565 133	506 611
Reservfond	10 000	46 862	
Muud üldised valitsussektori teenused	17 000	17 000	16 352
Valitsussektori võla teenindamine	120 904	120 904	117 872
Muud üldised valitsussektori kulud	12 000	12 000	8 833
Avalik kord ja julgeolek	10 194	10 581	16 592
Politsei	1 396	1 396	650
Päästeteenused	6 990	6 990	13 942
Ülalnimetamata avalik kord ja julgeolek kokku	1 808	2 195	2 000
Majandus	1 992 599	2 298 146	630 708
Maakorraldus	31 952	37 812	34 945
Elektrienergia	6 912	6 912	7 040
Muu energia- ja soojamajandus	21 685	21 685	19 986
Maanteetransport (vallateede- ja tänavate korrashoid)	95 218	95 354	82 011
Kaubandus ja laondus	27 263	27 263	28 059
Turism	14 900	14 900	16 369
Üldmajanduslikud arendusprojektid- territoriaalne planeerimine	1 779 200	2 078 751	426 795
Muu majandus (sh.majanduse haldamine)	15 469	15 469	15 503
Keskkonnakaitse	100 401	100 401	99 201
Jäätmekäitlus (prügivedu)	5 335	5 335	3 955
Heitveekäitlus	144	144	72
Saaste vähendamine	12 000	12 000	12 915
Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastus	73 972	73 972	73 319
Ülalnimetamata keskkonnakaitse kulud kokku	8 950	8 950	8 940
Elamu- ja kommunaalmajandus	212 672	217 079	206 840
Elamumajanduse arendamine	13 478	16 478	12 627
Tänavavalgustus	56 000	56 000	52 146
Linnahoolduse Asutus	135 094	136 501	140 928
Kalmistud	5 500	5 500	0
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	2 600	2 600	1 139
Tervishoid	400	400	350
Ülalnimetamata tervishoiukulud kokku	400	400	350
Vabaaeg, kultuur ja religioon	553 877	584 253	432 662
Sportitegevus	193 030	195 075	58 950
Noorsootöö ja noortekeskused	64 245	77 226	63 474
Vaba aja üritused	14 000	14 000	15 086
Raamatukogud	53 961	53 961	51 694
Rahva- ja kultuurimajad	184 377	195 547	203 928
Muuseumid	1 918	1 918	
Kino	7 046	7 046	3 836
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	11 000	11 000	11 210
Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	24 300	28 480	24 484
Ülalnimetamata vaba aja, kultuuri ja religiooni kulud kokku			
Haridus	2 078 988	2 150 450	2 062 687
Eelharidus (lasteaiad)	615 275	633 134	652 791
Gümnaasiumid	1 218 968	1 262 613	1 159 802
Laste muusika- ja kunstikoolid	161 731	168 097	171 404
Õpilasveo eriliinid	600	600	670
Koolitoit	79 614	83 206	75 224
Muu haridus, sh. hariduse haldus	2 800	2 800	2 796

Sotsiaalne kaitse	235 058	246 688	216 879
Haigete sotsiaalne kaitse	1 200	1 200	1 100
Puuetega inimeste sotsiaalhoolekande asutused	20 000	20 000	19 519
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	32 203	35 318	15 298
Muu eakate sotsiaalne kaitse	49 038	49 038	48 950
Toitjakaotanute sotsiaalne kaitse	10 000	10 000	8 400
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	40 128	41 809	39 491
Riiklik toimetulekutoetus	12 726	18 497	15 586
Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	11 423	12 486	11 557
Muu sotsiaalne kaitse, sh. sotsiaalse kaitse haldus	58 340	58 340	56 978

*põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse väljaminekute jaotuses tegevusalade järgi on arvestatud ka kohustuse tasumisi 2017.a. summas eelarves 112 924 ja eelarve täitmisel 112 177 eurot.

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ning see ei ole konsolideerimata finantsaruannetega võrreldav (vt lisa 1). Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa 21.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seaduses, mida täiendavad avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhend ja Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud **eurodes**.

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Eelarve täitmise aruanne on esitatud eurodes. Eelarve täitmise aruanne ja tulemiaruanne ei ole võrreldavad erinevate arvestuspõhimõtete tõttu, kuna eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhise printsiibi järgi, tulemiaruanne aga tekkepõhise printsiibi järgi.

Valitseva mõju all olevad üksused.

Valitseva mõju korral omab konsolideerimisgrupp üldreeglina üle 50% hääleõigusest vastava üksuse nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis. Olulise mõju all olevaks loetakse üksusi, mille nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis omab konsolideerimisgrupp 20 kuni 50% hääleõigusest.

Osalused konsolideerimata aruannetes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses neid osalusi äriühingutes, mille üle aruandekohustuslasel on valitsev mõju. Tuletatud soetusmaksumuses kajastatakse konsolideerimata aruannetes ka osalusi olulise mõju all olevates äriühingutes.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevateks üksusteks (vt lisa 5 ja 6) on OÜ Tõrva Tervisekeskus, SA Tõrva Haigla ja OÜ Tõrva Veejõud. Valitseva mõju all oleva üksuse tegevus kajastub konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni.

Valitseva mõju all oleva üksuse finantsnäitajad on konsolideeritud rida-realt. Grupisesed nõuded, kohustised, tulud ja kulud on elimineeritud.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks, lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvatuna bilansipäevast.

Raha ja selle lähendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, kuid varasematel perioodidel kulusse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena.

Nõue loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte, mida renditakse välja või hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõstmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ei kasuta olulisel määral oma põhitegevuseks. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimaliku allahindlused).

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5 000 eurot (ilma käibemaksuta).

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjätkuvust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta (vt. maksude arvestus).

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned ja rajatised 2 - 5 %
- Masinad ja seadmed 10 - 25 %
- Transpordivahendid 20 - 30 %
- Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 25 - 35 %
- Muu inventar, tööriistad, sisseseade 10 - 25 %

Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Varade allahindlust kajastatakse koos amortisatsiooniga.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku elueaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5000 eurost. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on järgmised: arengukava – 12,5%

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja õiglase väärtuse summas. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustist vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral finantseerimise andja kontrollib sihiärast kasutamist.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud sihtfinantseerimise korral kajastatakse tulemiaruanDES kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –

kohustuse soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Intressikulu finantskohustustelt kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanandes. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on kas rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostajaks on mitte-käibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamisehetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Põhivara soetamisel käibemaksukohustuslasena (nt. OÜ Tõrva Veejõud vee – ja kanalisatsiooniteenuse puhul) kajastatakse käibemaks sisendkäibemaksuna.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ja lõivude (loodusvarade kasutamine ja saastetasu) tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt tulu tekkimist kajastatavatele dokumentidele, mille saavad Maksu- ja Tolliamet. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse tekkepõhiselt. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuna kajastatakse soetamisehetkel kuluna tulemiaruannde kirjel Muud tegevuskulud.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Tõrva Linnavolikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuse liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Tingimuslikud kohustised

Tingimuslike kohustistena kajastatakse enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus.

Aruandepäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodi või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud linnavalitsuse kohta (konsolideerimata) kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes konsolideerimata aruannetes (vt lisa 21) kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

- 1) Põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruanandes ei kajastata;
- 2) Kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruanandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna (tekkepõhises aruanandes eraldi tulemiaruannde real muud tegevuskulud).

Lisa 2 Raha ja selle lähendid

Eurodes

	31.12.2017	31.12.2016
Sularaha kassas	10 814	30 481
Pangakontod pankades	1 261 587	980 922
Kokku raha	1 272 401	1 011 403

Lisa 3 Maksud, lõivud, trahvid

Eurodes

A. Maksu-, lõivu ja trahvinõuded ning saadud ettemaksed

	Lühiajalised nõuded		Saadud ettemaksed	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Maksunõuded				
Tulumaks	158 570	148 442	0	0
Maamaks	0	0	1 017	1 083
Kokku maksud	158 570	148 442	1 017	1 083
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	872	968	0	0
Kõik tasud	872	968	0	0
Kokku maksud, lõivud, trahvid	159 442	149 410	1 017	1 083

B. Maksu-, lõivu ja trahvitulud

	Tulud	
	2017	2016
Maksud		
Tulumaks	1 749 592	1 640 545
Maamaks	20 894	19 558
Reklaamimaks	757	551
Teede ja tänavate sulgemise maks	0	153
Kokku maksud	1 771 243	1 660 807
Loodusressursside kasutamine ja saastetasud		
Tasu vee erikasutusest (vt lisa 14)	3 855	3 678
Kokku loodusressurssitasu ja saastetasu	3 855	3 678
Kokku maksud, lõivud, trahvid	1 775 098	1 664 485

Tulu- ja maamaksu kogub ja kannab edasi Maksu- ja Tolliamet. Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid üle kandmata maksutulu on kajastatud vastavalt Maksu ja Tolliametist saadud teatisele. Maamaksu ettemaks on kajastatud bilansi passiva osas real „Saadud maksude ja lõivude ettemaksed”.

Tulu loodusressursside kasutamisest arvestab Keskkonnaamet ja laekumine arveldusarvele toimub Maksuameti kaudu. Loodusressursimaksu nõue on arvele võetud vastavalt Maksuametilt laekuva teatise alusel.

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed

Eurodes

	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ostjate vastu		
Brutosummas	278 922	143 916
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-756	-1 603
Viitlaekumised		
Intressinõuded	3	21
Saamata sihtfinantseerimine (vt lisa 12)	394 018	21 356
Muud nõuded	5	843
Maksude ettemaksed	3	44 227
Saamata seadusest tulenevad tasud	1 487	1 105
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	0	5 016
Töötasude ettemaksed	0	1 482
Kokku nõuded ja ettemaksed	673 682	216 363

Viitlaekumised: intressinõuded - laekumata pangaintressid.

Saamata sihtfinantseerimise real kajastatakse SA EAS-ilt laekumata toetus Tõrva linna keskväljaku rekonstrueerimise projektile **368 189** eurot. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni laekumata toetus mobiilse laululava osetuseks **20 000** eurot. SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt laekumata toetus Tõrva linna Riiska piirkonna veemajanduse projektile **5 829** eurot.

Saamata seadusest tulenevad tasud on Sotsiaalkindlustusametilt laekuvad summad täiendavate puhkustasude eest **1 289** eurot (2016.a. 675), mida tasutakse riigieelarvest ja palgatoetus Eesti Töötukassalt **198** eurot (2016.a. 430).

Lisa 5 Osalused sihtasutustes

Eurodes

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olev SA Tõrva Haigla. Sihtasutus asutati 2007.a. jaanuaris. Asutamisel maksis Tõrva linn sihtasutuse sihtkapitali 639 eurot.

Nimetus	Osaluse määr %	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad	
		Tegevustulud	Tegevuskulud	Tegevustulem	Varad	Netovarad
SA Tõrva Haigla						
2017	49	405 486	378 071	27 415	277 541	225 204
2016	49	419 646	358 970	60 676	219 115	197 781

SA Tõrva Haigla osad kuuluvad 49% Tõrva linnale, 36% Helme vallale ja 15% Põdrala vallale. SA Tõrva Haigla peamiseks tegevusalaks on hooldusteenuse osutamine elanikkonnale Tõrva linnas ja ümberkaudsetes valdades Valga maakonnas.

Lisa 6 Osalused tütarettevõtetes

Eurodes

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olev äriühing OÜ Tõrva Tervisekeskus ja OÜ Tõrva Veejõud.

Nimetus aasta	Osaluse määr %	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad	
		Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tulem	Varad	Netovarad
OÜ Tõrva Tervisekeskus						
2017	100	1 375 283	1 376 634	-1 351	655 250	239 026
2016	100	1 324 473	1 303 794	20 700	349 083	240 378
OÜ Tõrva Veejõud						
2017	90	305 559	539 019	-233 460	9 831 649	9 305 686
2016	90	470 491	517 166	-52 211	10 124 273	9 539 146

Tõrva Tervisekeskus OÜ peamiseks tegevusalaks on meditsiiniteenuste osutamine elanikkonnale.. Ettevõtte on lepingud Tervishoiuametiga, Eesti Haigekassaga ja äriühingutega. OÜ Tõrva Veejõud põhitegevuseks tegevuseks on alates 2011.a. veebruarikuust vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine Tõrva linnas.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

Eurodes

Jääk seisuga 31.12.2016

Soetusmaksumus	121 128
Akumuleeritud kulum	-44 983
<i>sh. 2016.a kulum</i>	-3 634
Kinnisvarainvesteeringu jääkväärtus	76 145

Jääk seisuga 31.12.2017

Soetusmaksumus	121 128
Akumuleeritud kulum	-48 617
<i>sh. 2017.a kulum</i>	-3 634
Kinnisvarainvesteeringu jääkväärtus	72 511

	2017	2016
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt (vt. lisa 13)	11 452	12 128
Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel		
Järgmisel majandusaastal	3 490	3 490
1.kuni 2.aastal	3 490	3 490
2.kuni 3.aastal	3026	3 490
3.kuni 4.aastal	0	3 026
	10 006	13 496

Kinnisvarainvesteeringuna käsitletakse linna hoonet asukohaga Valga 1 kus on välja renditud ruumid AS Eesti Postile, ja muudele äriühingutele.

Lisa 8 Materiaalne põhivara

Eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpeta- mata tööd	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2016	190 668	15 678 229	2 082 771	69 591	158 260	18 179 519
2017.a. toimunud muutused:						
Soetused ja parendused	134	118 056	5 211	44 414	1 184 844	1 352 659
Müüdü põhivara soetusm.			-10 291			-10 291
Soetusmaksumus 31.12.2017	190 802	15 796 285	2 077 691	114 005	1 343 104	19 521 887
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	0	-2 986 520	-615 292	-58 938	0	-3 660 750
Arvestatud põhivara kulum 2017.a.	0	-489 290	-107 069	-3 254	0	-599 613
Kulumi mahakandmine	0		10 291		0	10 291
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	0	-3 475 810	-712 070	-62 192	0	-4 250 072
Jääkmaksumus 31.12.2016	190 668	12 691 709	1 467 479	10 653	158 260	14 518 769
2017.a. toimunud muutused:						
Soetused ja parendused	134	118 056	5 211	44 414	1 184 844	1 352 659
Arvestatud kulum		-489 290	-107 069	-3 254		-599 613
Jääkmaksumus 31.12.2017	190 802	12 320 475	1 365 621	51 813	1 343 104	15 271 815

Kapitalirendi tingimustel renditud varad	Traktor lisadega
Saldo seisuga 31.12.2016	
Soetusmaksumus	35 520
Akumuleeritud kulum	-31 375
Jääkmaksumus	4 144
Saldo seisuga 31.12.2017	
Soetusmaksumus	35 520
Akumuleeritud kulum	-35 520
Jääkmaksumus	0

Põhivara soetus rahavoogude aruandes:

	2017.a.	2016.a.
Aruandeaasta soetuste summa materiaalne põhivara+kinnisvarainvesteering (-)	-1 352 659	-532 084
Käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt (-)	-263 255	-83 589
Aastal lõpuks tarnijatele tasumata summa (+)	1 063 186	46 135
Aasta alguseks tarnijatele tasumata summa (-)	-46 135	-1 472
Kokku põhivara soetus rahavoogude aruandes:	-598 863	-571 010

Lisa 9 Immateriaalne põhivara

Eurodes

Jääkväärtus 31.12.2016

Soetusmaksumus	10 865
Akumuleeritud kulum	-6 791
Jääkmaksumus	4 074

Jääkväärtus 31.12.2017

Soetusmaksumus	10 865
Akumuleeritud kulum	-8 149
<i>sh 2017.a.</i>	-1 358
Jääkmaksumus	2 716

Immateriaalse põhivarana kajastatakse ühisveevärgi ja kanalisatsioon arengukava. Alates 2011 a veebruarikuust osutab vee- ja kanalisatsiooniteenuseid Tõrva linna tütaretevõtte OÜ,

Tõrva Veejõud. Seoses sellega anti üle ka linna poolt tütaretevõttele kõik vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamiseks soetatud vara, nõuded ja kohustised. Arengukava jäi seisuga 31.12.2011 aga Tõrva linna bilanssi Arengukava on koostatud aastani 2020, seega ka kulum % aastast on 12,5%.

Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed

Eurodes

	31.12.2017	31.12.2016
Muud viitvõlad (laenuintressid)	3 192	3 827
Maksukohustised	193 301	108 957
<i>sh Sotsiaalmaks</i>	113 596	64 696
<i>Üksikisiku tulumaks</i>	60 088	31 877
<i>Töötuskindlustusmaks</i>	7 291	4 306
<i>Kogumispensionimaks</i>	5 961	3 457
<i>Loodusressursimaks</i>	2 927	4 614
<i>Käibemaks</i>	3 438	7
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (vt lisa 12)	15 263	6 236
Muud kohustised	27 847	28 847
Muud saadud ettemaksed (rendid)	10 006	13 496
Muud saadud ettemaksed	39	0
Muud kohustised ja saadud ettemaksed kokku	249 648	161 363

Kirjel „Muud viitvõlad“ kajastatakse laenuintressi kohustust SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt võetud laenu jäägilt.

Kirjel „Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed“ kajastatakse SA Hariduse Infotehnoloogialt saadud ettemaksu infotehnoloogia soetamiseks Tõrva Gümnaasiumile **9 685** eurot, Rahandusmiisteeriumilt saadud ettemaksu **3 000** eurot kalmistu viitade paigaldamiseks (raha eraldis SA Tõrva Kirik-Kammersaalile) ning linna ning SA KIK-ilt saadud ettemaks gümnaasiumi loodusprojekti „Läki koos avastama“ läbiviimiseks **2 587** eurot.

Kirjel „Muud kohustised“ kajastatakse OÜ Tõrva Veejõud tagatistasusid ja muid kohustusi kokku 27 847 eurot (2016.a. 28 847).

Kirjel „Muud saadud ettemaksed“ kajastatakse rendi ettemakseid AS Eesti Post **10 006** eurot.

Bilansi kirjel „Eraldised“ (bilansi konto 203090) käsitletakse OÜ Tõrva Veejõu ettemaksu garantii tasu **34 479** eurot.

Ettemaksu garantii on tekkinud 2011.aastal täitmistagatise aruande alusel seoses arvutusmetoodika muutumisega, seisuga 31.12.2017 on kulud tegemata.

Lisa 11 Laenukohustised

Eurodes

	tähtaeg						Kokku
	kuni 1 a	1-2 a	2-3 a	3-4 a	4-5 a	üle 5 a	
Jääk seisuga 31.12.2016	148 377	143 104	143 104	143 104	143 104	845 546	1 566 339
Laenud	143 104	143 104	143 104	143 104	143 104	845 546	1 561 066
Kapitalirendikohustised	5 273						5 273
Jääk seisuga 31.12.2017	143 103	143 104	143 104	143 103	143 103	1 002 445	1 717 962
Laenud	143 103	143 104	143 104	143 103	143 103	1 002 445	1 717 962

Laenukohustusena kajastatakse saadud investeerimislaene SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt ja AS SEB Pangalt.

Seisuga 31.12.2017.a. oli laenukohustus SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele Tõrva linnal **658 776** eurot ja OÜ Tõrva Veejõul **434 400** eurot. 2017.a tasus linn laenu tagasi 65 878 eurot, OÜ Tõrva Veejõud tasus laenu tagasi 36 200 eurot. AS SEB Pangale oli Tõrva linna laenukohustus seisuga 31.12.2017.a. **624 786** eurot. 2017.a. 2017.a. tasus Tõrva linn SEB pangale laenu tagasi 41 026 eurot. 2017.a. novembris allkirjastati laenuleping SEB Pangaga summas 1 280 000 eurot. Laen võeti Tõrva linna keskväljaku rekonstrueerimise projekti omaosaluse tasumiseks. 2017.a. maksti laenu välja 300 000 eurot.

Informatsioon laenulepingute kaupa

Eurodes

Laenu andja	Lõpp-tähtaeg	Intressi-määr	Jääk		Intressikulu	
			31.12.2016	31.12.2016	2017	2016
AS SEB-st laen kokku			624 786	365 812	4 679	2 015
Investeerimislaen (Tõrva linn)	2025	1,3%+6 k EURIBOR	324 876	365 812	4 573	2 015
Investeerimislaen (Tõrva linn)	2037	0,95%+6 k EURIBOR	300 000	0	106	0
SA KIK laen kokku			1 093 176	1 195 254	9 865	12 246
Investeerimislaen (Tõrva linn)	2027	1%+6 k EURIBOR	658 776	724 654	5 273	6 691
Investeerimislaen (OÜ Tõrva Veejõud)	2029	1,25%+6 k EURIBOR	434 400	470 600	4 592	5 554
Kapitalirendi lepingud kokku			0	5 273	29	204
Ratastraktor John Deere	2017	1,99%+3 k EURIBOR	0	5 273	29	204
KOKKU			1 717 962	1 566 339	14 573	14 465

Lisa 12 Saadud toetused

Eurodes

	2017.a. tulud			Jääk
	Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	31.12.2017 Sihtfinantseerimine (kohustus - nõue +)
Rahalised sihtfinantseerimised				
Riigieelarvest toetusfondi ja tasandusfondi			1 349 561	
SA EAS toetus Tõrva keskväljaku rekonstrueerimiseks		368 189		368 189
PRIA toetus Tõrva mobiilse lava ostuks		20 000		20 000
SA KIK toetus Tõrva linna Riiska piirkonna veemajandus		10 963		5 829
SA EAS toetuse tagasimakse (lasteaed Mõmmik rekonstr)		-13 008		
Rahandusministeerium - ühinemistoetus	300 750			
Eesti Kultuurkapital - toetused	14 220			
SA KIK toetus gümnaasiumi loodusprojektidele	11 975			-2 578
SA KIK toetus Õhne jõe puhastamiseks	7 009			
Kaitseministeerium – toetus riigikaitsealasele õppele	6 336			
PRIA – koolipiima ja koolipuuvilja toetus	5 803			
Rahandusministeerium- toetus pargipinkide paigaldamiseks	5 000			
Hariduse Infotehnoloogia SA- toetus gümnaasiumi infotehn.	4 646			-9 685
Eesti Muusikakoolide Liit – toetus pillide ostuks	3 930			
Eesti Töötukassalt palgatoetus	3 284			
Rahandusministeerium – õppelaenu kulude katteks	2 670			
Rahvakultuuri Keskus – toetus maakonna laulu- ja tantuspeoks	2 000			
Rahvakultuuri Keskus – toetus kirivööde soetuseks (gümn)	1 800			
Eesti Noorsootöö Keskus- toetus noortekeskuse projektile	1 360			
Rahvakultuuri Keskus- toetus lasteaed Tõrvalill rahvulikud riided	1 274			
MTÜ-delt toetus laulu- ja tantsupeo protsessile	1 270			
Haridus- ja Teadusministeerium – toetus programm „Varaait“	1 000			
Helme Vallavalitsus toetus kultuurile ja sotsiaalvaldkonnale	905			
Hummuli Vallavalitsus toetus sotsiaalvaldkonnale	700			
Haridus- ja Teadusministeerium – erakoolide kohatasuks	609			
Eesti Lastekirjandus Keskus- toetus noortekeskuse projektile	500			
Majandus- ja Kommunikatsioonimin. toetus- jalgratturite koolitus	440			
Maavalitsus – toetus alaealiste komisjonile	387			
Rahandusministeerium – toetus aadressandmete korrastamiseks	347			
Maavalitsuse toetus – ujumise algõpetuse korraldamine	294			
Rahandusministeerium – toetus Helme kalmistule viitade soetamiseks				-3 000
Mitterahalisedahalised sihtfinantseerimised				
Valga Linnavalitsus – raamatukogu raamatute eest	5 180			
Kokku saadud toetused	383 689	386 144	1 349 561	
Kokku sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksud (lisa 10)				-15 263
Kokku saamata sihtfinantseerimine (lisa 4)				394 018
SAADUD TOETUSED KOKKU			2 119 394	

Riigieelarvest saadud maksed toetusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskulude katmiseks 818 926 (2016.a. 742 193 eurot), sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamiseks 33 294 eurot (2016.a. 10 684 eurot), sündide ja surmade registreerimiseks toetus 119 eurot (2016.a. 104 eurot), teede ja tänavate

remondiks ja korrashoiuks antav toetus 95 354 eurot (2016.a. 96 579 eurot), laste ja noorte huvihariduseks 11 582 eurot (2016.a. 0), keskkonnaalaseks tegevuseks 4 223 (2016.a.0), lasteaiaõpetajate palgakuludeks 2821 (2016.a. 0).

Üldisesse reservi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamisest tulenevalt laekus 383 242 eurot (2016.a. 400 933 eurot).

Lisa 12 Saadud toetused

Eurodes

	2016.a. tulud			Jääk 31.12.2016
	Saadud tegevuskulude ihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	Sihtfinantseerimine (kohustus - nõue +)
Rahalised sihtfinantseerimised				
Riigieelarvest toetusfondi ja tasandusfondi	0	0	1 250 493	0
Keskkonnaamet – toetus (saastetasude asendamine)	0	112 563	0	0
SA KIK- toetus Põdrala valla reoveepuhastuse projektile	0	66 829	0	19 283
Põdrala vallavalitus – toetus Põdrala valla reoveepuh.projektile	0	11 904	0	0
SA EAS – Tõrva kultuurimaja rekonstrueerimine	0	31 956	0	0
Rahandusministeerium – toetus spordiväljaku rajamiseks (jalgpall)	0	10 000	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium – toetus ujula eskiisprojektiks	0	5 000	0	0
SA KIK toetus gümnaasiumi loodusprojektidele	14 955	0	0	2 073
				-1 236
SA KIK toetus Ohne jõe puhastamiseks	6 264	0	0	0
PRIA – koolipiima ja koolipuuvilja toetus	5 638	0	0	0
Kultuuriministeerium – toetus jalgpalliklubi ruumide remondiks	5 000	0	0	0
SA KIK toetus soojusmajanduse arengukava koostamiseks	4 730	0	0	0
Kaitseministeerium – toetus riigikaitsealasele õppele	4 654	0	0	0
Eesti Kultuurkapital – kultuuriürituste tegevustoetused	4 360	0	0	0
Kultuuriministeerium – toetus koolile: mulgi kuubede õmblemine	4 330	0	0	0
Maavalitsus – toetus bussiootajatele turvalisuse tagamiseks	4 200	0	0	0
Rahandusministeerium – õppelaenu kulude katteks	4 196	0	0	0
Eesti Muusikakoolide Liit – toetus pillide ostuks	3 080	0	0	0
Viljandi Maavalitsus - sotsiaalse kaitse toetus (lapsehoiuteenus)	2 995	0	0	0
SA Archimedes toetus (Comenius Regio projekt)	2 915	0	0	0
MTÜ-delt toetus laulu- ja tantsupeo protsessile	2 400	0	0	0
Eesti Avatud Noortekeskuse Ühendus toetus noortekeskuse tööks	1 700	0	0	0
Eesti Töötukassalt palgatoetus	1 457	0	0	430
Haridus- ja Teadusministeerium – toetus noorte tegevuseks	1 385	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium – toetus programm „Varait“	1 300	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium – erakoolide kohatasuks	1 131	0	0	0
Majandus- ja Kommunikatsioonimin.toetus- jalgratturite koolitus	400	0	0	0
Helme valla toetus muusikakoolile	304	0	0	0
Kultuuriministeerium – toetus laulukarusselli konkursiks	300	0	0	0
Maavalitsuse toetus – ujumise algõpetuse korraldamine	249	0	0	0
Maavalitsus – toetus alaealiste komisjonile	202	0	0	0
Kultuuriministeerium – toetus projektile „Teater maale“	176	0	0	0
SA Archimedes toetus noortekeskuse tööks	150	0	0	0
Põdrala valla toetus muusikakoolile	65	0	0	0
Rahandusministeerium – toetus pargipinkide paigaldamiseks	0	0	0	-5 000
Mitterahalisedahalised sihtfinantseerimised				
Valga Linnavalitsus – raamatukogu raamatute eest	5 025	0	0	0
Kokku saadud toetused	83 561	238 252	1 250 493	

Kokku sihtfianatseerimiseks saadud ettemaksud	-6 236
Kokku saamata sihtfinantseerimine	21 876
SAADUD TOETUSED KOKKU	1 572 306

Riigieelarvest saadud maksed toetusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskulude katmiseks 683 771 (2015.a. 678 649 eurot), sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamiseks 10 684 eurot (2015.a. 9 099 eurot), õpilaste koolilõuna toetuseks 58 422 eurot (2015.a. 60 333 eurot), sündide ja surmade registreerimiseks toetus 104 eurot (2015.a. 80 eurot), teede ja tänavate remondiks ja korrashoiuks antav toetus 96 579 eurot (2015.a. 80 434 eurot).

Üldisesse reservi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamisest tulenevalt laekus 400 933 eurot (2015.a. 356 811 eurot).

Lisa 13 Tulud kaupade ja teenuste müügist

Eurodes

	2017	2016
Tulu tervishoiualasest tegevusest	1 758 574	1 720 501
Tulud haridusalasest tegevusest	400 031	420 268
Tulud vee- ja kanalisatsiooniteenuste eest	276 265	257 269
Muu üür ja rent	71 022	70 613
Tulud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusest	29 607	29 974
Tulu sotsiaalalasest tegevusest	22 914	21 569
Tulud kultuuri ja kunstialasest tegevusest	18 461	16 439
Üür ja rent kinnisvarainvesteeringutelt (vt. lisa 7)	11 452	12 128
Muu toodete ja teenuste müük	5 710	1 118
Muu majandustulu	4 737	5 969
Saadud riigilõivud	1 735	438
Tulud spordi ja puhkealasest tegevusest	59	146
Tulu üldvalitsemisest	32	70
Tulu õiguste müügist	30	1 145
Tulu korrakaitsealasest tegevusest	0	1 168
Kokku tulud kaupade ja teenuste müügist	2 600 629	2 558 815

Lisa 14 Muud tegevustulud

Eurodes

	2017	2016
Vee erikasutustasud (vt lisa 3)	3 855	3 678
Kasum/kahjum põhivara müügist	1 000	5 847
Kahjutasud, hüvitised	668	4 235
Kindlustushüvitised	0	168
Garantiirahad (ehitustööde)	0	6 581
Kokku muud tulud	5 523	20 509

Lisa 15 Antud toetused

Eurodes

	2017	2016
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele		
Muu peretoetus	-18 306	-14 182
Toitlustustoetused	-15 417	-17 958
Sünnitoetus	-15 000	-11 000
Toimetulekutoetused	-13 128	-10 784
Toetus puudega inimestele ja hooldajale	-11 992	-10 904
Matusetoetus	-8 400	-7 780
Toetus eakatele	-4 597	-3 829
Erijuhtudel makstav sotsiaalmaks	-1 135	0
Õpilaste sõidusoodustus	-671	-488
Muu	-640	-640
Kokku sotsiaaltoetused	-89 286	-77 565
Toetused tegevuskuludeks		
Valdade ühinemisega seotud toetuse ülekanne Helme VV-le	-71 791	0
Toetus spordiklubidele	-47 143	-45 560
Toetus SA Tõrva Kirik Kammersaal'ile	-24 180	-25 900
Toetus MTÜ Tõrva Spordiseltsile (Tõrva Tule Päevad)	-11 000	-11 000
Muud toetused MTÜ-le ja SA-le kultuuriüritusteks	-9 582	-11 550
Muud toetused füüsilistele isikutele (spordi- ja kultuuriüritus)	-7 100	-6 420
Toetus noorsootööle (MTÜ)	-1 830	-1 690
Toetus teleprojektile „Kodutunne“	-1 500	0
Toetus MTÜ Liivimaa Noorteorkester	-560	-800
Toetus Tarvastu VV-le (Vabadussõja mälestusmüüri rajamiseks)	-500	0
Muud	-150	-200
Toetus Helme kalmistu tegevuseks	0	-5 500
Toetus Helme vallale muuseumi tegevuskuludeks	0	-1 918
Kokku toetused tegevuskuludeks	-175 336	-110 538
Muud toetused		
Liikmemaksud		
Valgamaa Omavalitsuste Liit	-24 254	-24 254
MTÜ Mulgi Kultuuri Instituut	-2 256	-2 200
MTÜ Mulgimaa Arenduskoda	-1 528	-1 476
Eesti Muusikakoolide Liit	-176	-178
Muu	-61	-50
MTÜ Euroopa Kultuuripealinnad Eestis	0	-200
MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus	0	-150
Kokku liikmemaksud	-28 275	-28 508
Kokku antud toetused	-292 897	-216 611

Lisa 16 Tööjõukulud

Eurodes

Tegevusvaldkond	2017		2016	
	Töötajate arv	Töötasukulud	Töötajate arv	Töötasukulud
Haridus	119	-1 195 160	107	-992 475
Tervishoid	21	-251 268	21	-244 563
Vaba aeg, kultuur	11	-83 850	23	-177 560
Linnavalitsus	11	-235 306	11	-172 198
Elamu ja kommunaalmajandus	12	-87 898	12	-79 021
Sotsiaalne kaitse	8	-73 612	8	-66 715
Veevarustus	6	-67 509	6	-60 746
Maakorraldus	2	-25 900	2	-17 666
Muu majandus	3	-17 341	3	-15 886
Volikogu		-33 807		-15 639
Korrakaitse		0	1	-4 650
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	193	-2 071 651	194	-1 847 119
Ajutise lepingu alusel		-38 010		-39 088
Kokku töötasukulud		-2 109 661		-1 886 207

Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud.

2017.a. arvestati muusikakooli kulusid haridusvaldkonna all, varasemalt kultuuri valdkonnas.

	2017	2016
Töötasukulud kokku	-2 109 661	-1 886 207
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	-712 926	-637 164
Erisoodustused		
Töötajate õppelaenude kustutamine	-2 152	-2 526
Kokku tööjõukulud	-2 824 739	-2 525 897

Lisa 17 Muud tegevuskulud

Eurodes

	2017	2016
Raviteenused (kiirabiteenus)	-1 180 614	-1 123 488
Kinnistute, hoonete ja ruumide halduskulud	-334 556	-306 015
Käibemaksukulu	-422 399	-230 160
<i>sh. käibemaksukulu põhivara soetuselt</i>	-263 255	-83 590
Toiduained ja toitlustusteenused	-111 182	-116 868
Õppevahendite ja koolituse kulud	-102 080	-101 586
Kultuuri ja vaba aja kulud	-90 780	-88 786
Rajatiste majandamiskulud	-67 224	-67 147
Administreerimiskulud	-67 041	-60 397
Sõidukite majandamiskulud	-64 907	-52 149
Muud majandamiskulud	-36 850	-46 341
Inventari majandamiskulud	-44 388	-48 719
Meditsiini ja hügieenikulud	-42 606	-45 771
Koolituskulud	-48 849	-37 567
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-40 750	-34 113
Uurimis- ja arendustööd	-12 030	-23 750

Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	-20 013	-21 824
Loodusressursimaks	-20 387	-21 018
Sotsiaalteenused	-15 069	-12 918
Raamatud raamatukogudele	-12 000	-11 644
Tasutud viivis	-9 968	0
Lähetuskulud	-8 999	-8 374
Kemikaalid	-4 842	-6 030
Trahvid	-1 650	-1 000
Vormirietus	-2 543	-837
Maamaks	-800	-789
Muu	0	-323
Muud maksud	0	-263
Riigilõivud	-867	-191
Maksuintress	-2	-1
Tulumaks	-327	0
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-216	0
Kokku majandamiskulud	-2 763 939	-2 468 069

Lisa 18 Seotud osapooled

Eurodes

Tõrva Linnavalitsuse konsolideeritud aruandes on loetud seotud osapoolteks:

- 1) kohaliku omavalitsuse volikogu liikmed, valitsuse liikmed, asutuse juhid ning omavalitsuse valitseva mõju all oleva sihtasutuse ja äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmed ning eespool nimetatud isikute lähedased pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu;
- 2) sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, milles eespool nimetatud punktis isikud omavad omandiõigust alates 20 %-st või hääleõigust nende juhtimises nõukogu või juhatuse kaudu alates 20%-st.

Antud lisas ei avaldata informatsiooni rida-realt konsolideeritud üksustega tehtud tehingute kohta (OÜ Tõrva Tervisekeskus, SA Tõrva Haigla ja OÜ Tõrva Veejõu kohta (vt. informatsiooni lisas 5 ja 6).

Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud 2017.a.

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine töötajate arv (taandatud täistööajale)	Tasude kogusumma eurodes
Volikogu liikmed	0,33	33 807
Linnavalitsuse liikmed	5	123 329
Asutuse juhid (juhatuse liige)	2,0	36 689

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksseteta.

Nõukogu liikmetele on tasusid maksnud OÜ Tõrva Veejõud, OÜ Tõrva Tervisekeskus ja SA Tõrva Haigla.

Informatsiooniks on toodud allpool olevates tabelites 2017.a. ja 2016.a. tehingud, mis on teadaolevalt toimunud seotud osapooltega normaalsetel turutingimustel või vastavalt seaduses sätestatud tingimustele.

Tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmetega soetud sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingutega 2017.a.

Üksus	Tehingute sisu ja hinna määramine	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohustised
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Antud toetused	0	27 180	0	0
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Ostetud kaubad ja teenused	0	400	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Antud toetused	0	17 660	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Ostetud kaubad ja teenused	305	0	0	0
Keskväljaku Lillesalong OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	2 746	2 506	67	153
MTÜ Tõrva Kunsti ja Käsitöö koda	Ostetud kaubad ja teenused	0	150	0	0
Viisu Eero Auto OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	5 057	0	0
342	Ostetud kaubad ja teenused	179	14 126	0	1 325
EELK Helme Maarja Kogudus	Ostetud kaubad ja teenused	54	0	0	0
Tõrva PS Eluratas	Antud toetused	0	2 000	0	0
MTÜ Tõrva Jalgpalliklubi	Antud toetused	0	5 540	0	0
MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts	Antud toetused	0	256	0	0
MTÜ Usun Headusesse	Antud toetused	0	200	0	0
TM Hooldusgrupp OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	1 606	0	0

Tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmetega soetud sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingutega 2016.a.

Üksus	Tehingute sisu ja hinna määramine	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohustised
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Antud toetused	0	25 900	0	0
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Ostetud kaubad ja teenused	0	150	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Antud toetused	0	16 804	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Ostetud kaubad ja teenused	809	39	0	0
Keskväljaku Lillesalong OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	2 768	2 408	48	342
Viisu Eero Auto OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	545	0	0
Tõrva Tarbijate Ühistu	Ostetud kaubad ja teenused	0	11 238	0	714
Astelfoods Eesti OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	255	0	0	0
Tõrva PS Eluratas	Antud toetused	0	1 300	0	0
MTÜ Tõrva Jalgpalliklubi	Antud toetused	0	4 850	0	0
MTÜ Usun Headusesse	Antud toetused	0	200	0	0
TM Hooldusgrupp OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	109	0	0

Lisa 19 Tingimuslikud kohustised Potentsiaalne tulumaks dividendidelt

Konsolideerimisgruppi kuuluvatel ettevõtetel on bilansipäeva seisuga jaotamata kasum. Dividendide väljamaksmisel kaasneb sellega tulumaksukulu alates 2017.a. 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt Maksimaalselt võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei ületaks jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.

Konsolideerimisgruppi kuuluvatel ettevõtjatel on bilansipäeva seisuga jaotamata kasumit kokku 8 788 tuh eurot väärtuses (2016.a. 9 023 tuh euro väärtuses), millelt arvestatud potentsiaalne tulumaks on esitatud tingimusliku kohustusena summas 1 758 tuh eurot (võrreldaval perioodil 1 805 tuh eurot).

Lisa 20 Aruandepäeva järgsed sündmused

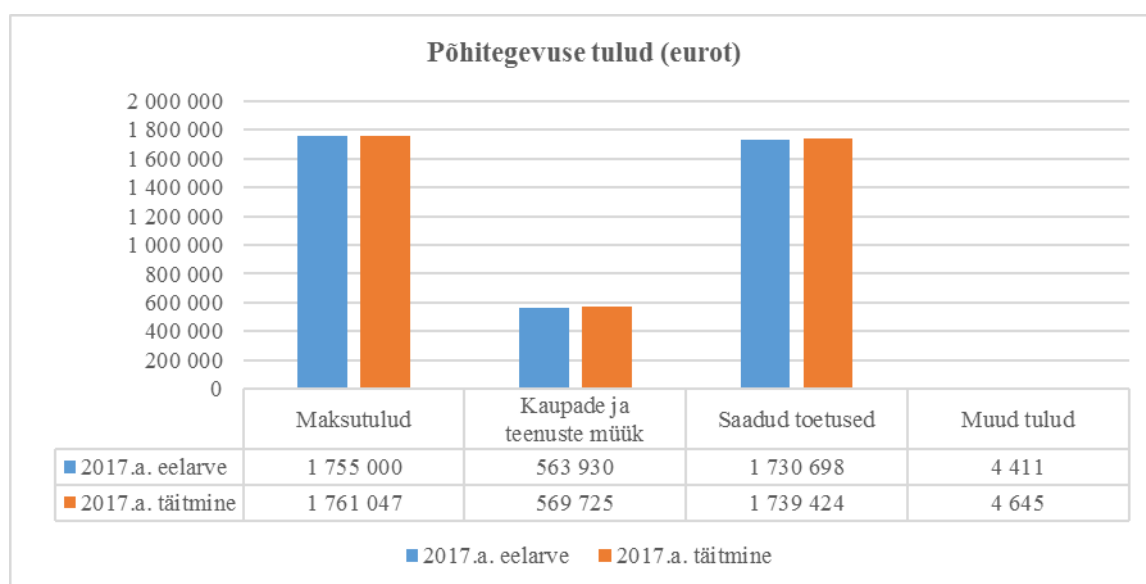
21. oktoobril 2017 moodustus haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena Tõrva linna, Helme valla, Põdrala valla, Hummuli valla ühinemisel uus kohaliku omavalitsuse üksus Tõrva vald. Vastavalt haldusreformi seadus (HRS) § 17 lõikele 1 ja ETHS § 141 lõikele 12 viidi kõigi ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste ametiasutused ja ametiasutuse hallatava asutused alates 22. oktoobrist 2017 üle moodustunud uue kohaliku omavalitsuse üksuse, s.o Tõrva valla koosseisu. Asutuste liitmisel Tõrva linnavalitsus ning Helme, Põdrala ja Hummuli vallavalitsused lõpetasid 1. jaanuarist 2018 tegevuse ning tegevust jätkab Tõrva Vallavalitsus. Tegevuse lõpetanud ametiasutuste teabehaldus, õigused ja kohustused lähevad üle Tõrva Vallavalitsusele.

Lisa 21 Selgitus eelarve täitmise aruande kohta

Põhitegevuse tulud

Tõrva linna 2017.a. eelarve kinnitati 17.jaanuaril 2017.a. Põhitegevuse tulude suurus oli 3 612 122 eurot. Linna eelarvet muudeti aasta jooksul nelja lisaelarve vastuvõtmisega. Lisaelarvetega suurendati põhitegevuse tulusid 441 917 euro võrra. Tulude osa suurenes eelkõige saadud toetuste osas (407 607 eurot), mis on sihtotstarbeliselt saadud toetused tegevuskuludeks, millest saadud toetus valdade ühinemiseks moodustas suurema osa – 300 750 eurot. Ühinemistoetus kanti üle ühele ühinenud omavalitustest (Tõrva linnale). Tõrva linn kandis seda vastavalt vajadusele edasi teistele valdadele. Samuti suurenesid põhitegevuse tulud maksude (tulumaks) osas 22 000 euro võrra ning kaupade ja teenuste osutamise osas (12 310 eurot). Põhitegevuse tulude lõplikuks **eelarveks oli 4 054 039 eurot** (2016.a. 3 497 179 eurot).

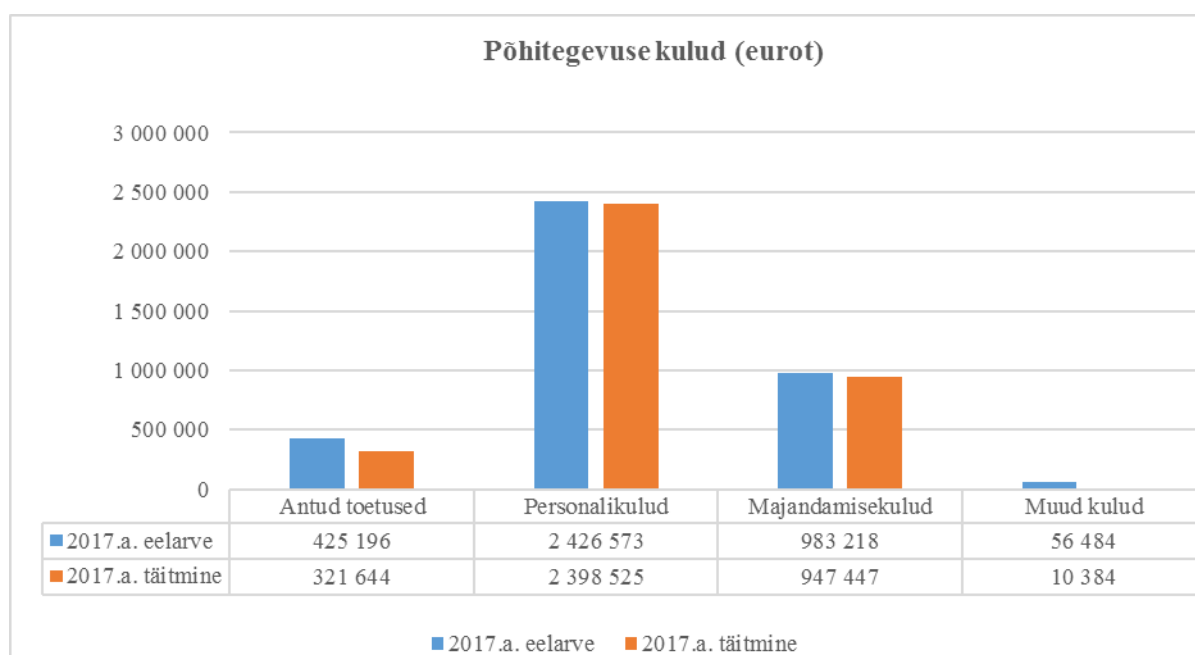
Põhitegevuse **tulude tegelik laekumine oli 4 074 841 eurot** (2016.a. 3 551 768), mis oli suurem vastuvõetud eelarvest 20 802 euro võrra, millest maksutuluseid laekus kinnitatud eelarvest rohkem 6 047 eurot, kaupade, teenuste jm müügist laekus enam 6 029 ja toetusi laekus rohkem kinnitatud eelarvega võrreldes 8 726 eurot.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulude eelarve oli eelarve vastuvõtmisel 3 491 640 eurot. Lisaeelarvetega suurendati aasta jooksul eelarve kulusid 399 831 euro võrra. Kulude osas suurenes aasta jooksul eelkõige tegevuskulude osa (239 953 eurot) ja antavate toetuste osa (159 879 eurot). Nii tegevuskulude kui antavate toetuste suurndamise põhjuseks oli kohalike omavalitsuste ühinemisega soetud kulud ja nende katteks saadavad tulud (ühinemistoetus) vt eespool põhitegevuse tulude osa. Tegevuskuludes suurendati personalikulude eelarve osa 98 250 euro võrra, majandamiskulude eelarvet 95 374 eurot ning muude kulude eelarvet (eelkõige suunamine reservfondi) 46 329 eurot. Põhitegevuse kulude **lõplikuks eelarveks oli 3 891 471 eurot** (2016.a. 3 340 154 eurot).

Põhitegevuse kulude **tegelik summa aasta lõpuks oli 3 677 999 eurot** (2016.s. 3 279 157 eurot), mis moodustas 95% eelarve kuludest.

Reservfond on eelarve põhitegevuse kulude (muud kulud) osa.

Reservfondi kasutamine :

Kuupäev	Dok.nr	Selgitus	Summa €
17.01.2017	Volikogu määrus nr.1	Eelarve vastuvõtmine	10 000,00
23.03.2017	LV korraldus nr. 38	SA Kirik-Kammersaalile maaküttesüsteemi rikke kõrvaldamiseks	-1 180,00
19.04.2017	LV korraldus nr. 55	Korteriomandi soetamiseks	-3 000,00
08.06.2017	LV korraldus nr. 81	Tõrva linna spordihoone (Valga 76) tulekindlause paigaldamiseks	-720,00
20.10.2017	LV korraldus nr. 158	Tõrva linna spordihoone (Valga 76) katuse kulude katteks	-475,00
19.12.2017	Volikogu määrus nr. 26	Lisaeelarvega suunamine reservfondi	42 237,00
		Reservfondi jääk 31.12.2017	46 862,00

Eelarve täitmisel kujunes **põhitegevuse tulemiks 396 842 eurot** (2016.a. 272 611 eurot).

Investeeringustegevus

2017.a eelarvesse oli planeeritud tulu põhivara müügist 5 700 eurot. Põhivara müügist laekus 1 000 eurot. **2017.a. soetati põhivara 561 483 euro eest** (2016.a. 522 267 eurot). Põhiliseks investeerimisobjektiks oli 2017.a. Tõrva keskväljaku rekonstrueerimine. 2017.a. suuremad soetused olid lisaks keskväljaku rekonstrueerimisele veel mobiilse esinemislava seotus 44 tuh eurot, linna tänavate rekonstrueerimine 47 tuh eurot, Vanamõisa järve rannaala rekonstrueerimine 34 tuh eurot, linnavalitsuse hoone rekonstrueerimine 26 tuh eurot, bussiootepaviljoni seotus 10 tuh eurot.

Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse eelarvesse planeeriti pangalaenu võtmist 940 tuh eurot. Pangalaenu oli planeeritud, keskväljaku rekonstrueerimise projekti omaosaluse tasuiseks. Tegelikult võeti laenu 2017.a. 300 tuh eurot 2017.a. tasuti laenu ja liisingumakseid 112 176 eurot.

Lisa 22 Tõrva Linnavalitsuse konsolideerimata aruanded

Eurodes

Bilanss

Eurodes

	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA (VARAD)		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	205 068	191 243
Maksunõuded ja maksude ettemaksed	159 442	149 410
Nõuded ostjate vastu	60 873	68 862
Muud nõuded ja ettemaksed	388 606	52 707
Käibevara kokku	813 989	462 222
Põhivara		
Osalused sihtasutustes	639	639
Osalused tütarettevõtjates	643 309	643 309
Kinnisvarainvesteeringud	72 512	76 145
Materiaalne põhivara	5 805 866	4 746 544
Immateriaalne põhivara	2 716	4 074
Põhivara kokku	6 525 042	5 470 711
AKTIVA (VARAD) KOKKU	7 339 031	5 932 933
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA)		
Lühiajalised kohustised		
Saadud maksude ettemaksed	1 017	1 083
Võlad tarnijatele	1 126 997	77 344
Võlad töövõtjatele	42 345	165 374
Maksuvõlad	173 004	89 934
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	27 001	21 801
Laenukohustised	106 904	112 177
Lühiajalised kohustised kokku	1 477 268	467 713
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	1 176 658	983 562
Pikaajalised kohustised kokku	1 176 658	983 562
KOHUSTISED KOKKU	2 653 926	1 451 275
NETOVARA		
Aruandeperioodi tulem	203 447	-113 162
Akumuleeritud ülejääk	4 481 658	4 594 820
NETOVARA KOKKU	4 685 105	4 481 658
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	7 339 031	5 932 933

Tulemiaruanne

Eurodes

	2017	2016
Tulud		
Maksutulud	1 771 242	1 660 807
Saadud toetused	2 108 214	1 381 011
Kaupade ja teenuste müük	556 855	570 662
Muud tulud	5 523	18 929
Tulud kokku	4 441 834	3 631 409
Kulud		
Tööjõukulud	-2 402 102	-2 120 690
Majandamiskulud	-855 189	-856 699
Antud toetused	-292 906	-216 611
Maksu- ja lõivukulud	-394 676	-204 356
Muud kulud	-10 722	-162
Põhivara amortisatsioon	-272 839	-337 169
Kulud kokku	-4 228 434	-3 735 687
Aruandeperioodi tegevustulem	213 400	-104 278
Finantstulud ja -kulud		
Intressikulu	-9 981	-8 910
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	28	26
Finantstulud ja -kulud kokku	-9 953	-8 884
Aruandeperioodi tulem	203 447	-113 162

Rahavoogude aruanne

Eurodes

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Tegevustulem	213 400	-104 278
Korrigeerimised:		
Kasum põhivara müügist	-1 000	-4 267
Põhivara kulum ja väärtuse langus	272 839	337 169
Käibemaks põhivara soetuselt	263 255	83 589
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-375 180	-46 956
Kokku korrigeeritud tegevustulem	373 314	265 257
Käibevarade netomuutus	50 247	-33 961
Kohustuste netomuutus	-25 051	34 372
Kokku rahavood põhitegevusest	398 510	265 668
Rahavood investeerimistegevusest		
Põhivara soetus	-550 170	-520 351
Laekunud põhivara müügist	1 000	5 000
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	8 196
Põhivara toetuse tagasikanne	-13 008	0
Laekunud finantstulud	27	26
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-562 151	-507 129
Rahavood finantseerimistegevusest		
Võetud laenud	300 000	400 000
Laenu tagasimaksed	-106 904	-100 066
Kapitalirendi tagasimaksed	-5 273	-8 849
Makstud intressid	-10 357	-9 747
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	177 466	281 338
Rahavood kokku	13 825	39 877
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	191 243	151 366
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	205 068	191 243
Raha ja raha ekvivalentide muutus	13 825	39 877

Netovara muutuste aruanne

Eurodes

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejäak	Netovara Kokku
Saldo seisuga 31.12.2015	-91 286	4 682 516	4 591 230
2016			
Eelmise perioodi tulem	91 286	-91 286	0
Põhivara (maa) arvelevõtmine		3 590	3 590
Aruandeperioodi tulem	-113 162		-113 162
Saldo seisuga 31.12.2016	-113 162	4 594 820	4 481 658
2017			
Eelmise perioodi tulem	113 162	-113 162	0
Aruandeperioodi tulem	203 447		203 447
Saldo seisuga 31.12.2017	203 447	4 481 658	4 685 105

ALLKIRI MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tõrva Vallavalitsus on koostanud Tõrva Linnavalitsuse konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Tõrva Vallavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta.

Maido Ruusmann, vallavanem 31.05.2018 /allkirjastatud digitaalselt/